EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 170, 1 Haziran '97

Mevcut durum ve parti gündemi

Susurluk skandalını izleyen yedi aylık dönem üzerinden bakıldığında, devrimci siyasal mücadele açısından soğukkanlılıkla tespit edilmesi gereken bazı olgular var.

Bunlardan ilki, kitle hareketinin beklenen çıkışı yapmakta bir kez daha başarısız kalmasıdır. Susurluk, devletteki çeteleşme ve kokuşmanın açığa çıkması, geniş kitleler tarafından görülebilir hale gelmesiydi. Toplumda sarsıcı bir etki yaratan bu gelişme, emekçi katmanlar saflarındaki tepkiyi ani biçimde çoğaltmış, onları eylemli politik protestolar için cesaretlendirmişti. Açık politik nedenlere dayalı yaygın bir kitle hareketliliği için uygun bir ortam oluşmuştu. Yılların kitle hareketine egemen darlığını ve kısırlığını kırmak ve politizasyonu devrimci bir çizgide geliştirmek için büyük fırsatlar doğmuştu.

Yaşanan süreç, bugünün Türkiye'sinde bunu değerlendirmeyi başarabilecek bir devrimci hareketin olmadığını göstermekte gecikmedi. Sendika yönetimlerinin ilk hava boşaltma eylemlerinin ardından, çeşitli düzen odakları hızla inisiyatifi ele aldılar ve devletteki çeteleşmenin kitlelerde yarattığı tepki birikimini hızla erittiler. Daha Susurluk üzerinden üç ay ancak geçmişti ki, kitle tepkisi şeriata karşı laiklik çizgisine çekildi ve toplumun gündemine oturan çeteleşme olgusu geri plana itildi.

Devrimci bir kitle politizasyonu için çok uygun bir ortam ve büyük fırsatlar doğduğu halde, şaşırtıcıdır, bu durumdan yararlanamayanlar denilebilir ki yalnızca devrimciler oldular. Oysa medya, TÜSİAD, ordu, CHP ve kendi çapında düzen içi reformist sol akımlar, bu süreçten güçlenerek, imajlarını değiştirerek ya da güçlendirerek çıktılar.

İkinci olgu, birincisinin bir uzantısıdır. Daha Susurluk'u izleyen ilk dönemlerde açıkça tespit ettiğimiz gibi, eylemlere katılan kitleler üzerinde sendika yönetimleri ile çeşitli düzeylerde onlarla kesişen reformist sol akımların belirgin bir ağırlığı var. Kuşkusuz kitle hareketinin darlığı ve geriliği ile bu etkinlik, birbirlerini organik olarak tamamlamaktadır.

Öte yandan, devrimci akımlar, yalnızca kitle hareketinin bugünkü yapısal zaafları nedeniyle değil, fakat kendi kaba yetersizlikleri ve zaaflarının da bir sonucu olarak, kitle etkinliği bakımından son yılların en zayıf dönemini yaşamaktadırlar. Susurluk sonrası kitle hareketleri tablosunun açığa çıkardığı bu olgu, 1 Mayıs kutlamalarıyla birlikte tarşımasız hale gelmiştir. Elbette ki, devletin çok bilinçli bir tutumla uyguladığı devrimci örgütlere yönelik sistemli saldırılar ile reformist harekete yolu düzleme biçimindeki belirgin politika, bu sonucu yaratan bir başka temel etken olmuştur.

Üçüncü temel olgu, devrimci güçlerin bugün kendi içindeki paralizasyonudur. Bugün devrimci örgüt ve akımların birlikte iş yapabildikleri herhangi bir ciddi platformdan sözetmek mümkün değildir. Bu, geçen yılın ilk yarısına göre ciddi bir gerilemedir. Geçen yılın ilk yarısında, zindanlarda, açık alanda, kamu çalışanları hareketi bünyesinde, öğrenci hareketi içinde, semtlerde, çeşitli devrimci güç ve akımların biraraya gelebildikleri, ortak tutum saptayabildikleri ve birlikte iş yapabildikleri çeşitli platformlar vardı. Nitekim merkezi güçbirliği görüşmeleri biraz da bu yerel ya da sektörel birikimi ve adımları genelleştirme girişimiydi. Girişim başarısızlıkla sonuçlandı ve onu izleyen dönemde -Susurluk sonrası dönem- ortak iş yapabilme yeteneği düşünülebilecek en geri noktaya indi. 1 Mayıs'ı önceleyen kısa dönem içinde apar-topar oluşturulan, fakat sahiplenilmeyen güçbirliği girişimi de, tam da bu nedenle herhangi ciddi bir sonuç doğurmadı. Bugün ise, deyim uygunsa herkes kendi içine dönmüştür. Bunun gerisinde belirgin bir zayıflık, bir iddiasızlaşma vardır.

Bu üçüncü olgudan çıkartılabilecek bir de sonuç var. Geçen yılın güçbirliği birikimini ve dinamiklerini bu kadar kolay tüketen, merkezi bir güçbirliği girişimini bu kadar kolay boşa çıkaran, ve Susurluk gibi büyük fırsatlar yaratan bir dönemde bile birleşik bir devrimci güç odağı olarak kitlelerin karşısına çıkma yeteneği ve sorumluluğu gösteremeyen bir devrimci hareketten, görünür bir gelecekte, birleşik bir devrimci odaklaşma beklemek boşunadır.

Tüm bu verilerden çıkarılabilecek ortak sonuç ise, kendiliğinden dinamiklerin yolaçabileceği çok beklenmedik gelişmeler soyut bir ihtimal olarak bir yana bırakılırsa, kısa dönemli olarak sınıf ve kitle hareketinden devrimci bir çıkış beklemenin yersizliğidir. Kaldı ki, gitgide güç kazanan erken seçim havası ve bu çerçevede reformist sol akımların oluşturduğu basınç, devrimci kitle hareketi dinamiklerini bir süre için ayrıca zaafa uğratacak bir etkendir.

Komünist hareket bu verili gerçekleri, onların kısa dönem için oluşturduğu genel tabloyu hesaba katarak davranacaktır. Bu, kendi parti gündemi üzerinde yoğunlaşmak, önümüzdeki dönemi partili kimlik ve iddia ile karşılamaya hazırlanmak demektir.

Bunun anlamını ve önemini doğru değerlendirebilmek için iki temel önemde noktayı gözönünde bulundurmak zorundayız. Bunlardan ilki şudur. Komünist hareket biçim yönünden devrimci hareketin yukarıda özetlenen çerçevedeki yetersizliklerini ve başarısızlıklarını paylaşmakla birlikte, işin özünde, durumu ve konumu tümüyle farklıdır. Tüm öteki devrimci akımlar için sözkonusu olan, aşılamayan yapısal zaafların yarattığı genel gerileme ve çözümsüzlüktür. Oysa komünist hareket için sözkonusu olan, yükselen çizgideki bir genel gelişme süreci içerisinde yaşanan yetersizliklerdir. İşin aslında öteki devrimci akımlar için sözkonusu olan artık ideolojik ve örgütsel olarak kendini üretememede ifadesini bulan bir başarısızlıktır. Oysa komünist hareket elverişsiz bir siyasal süreçte kendini varetmiştir ve ideolojik-örgütsel gelişme dinamizmini hep yükselen bir çizgide sürdürmüştür. Fakat arzuladığı gelişme temposuna ve bu çerçevede hedeflerine gereğince ve zamanında ulaşamamak gibi bir sorunla yüzyüze kalmıştır. Bu tümüyle farklı bir durumdur.

Partileşme gündemindeki özel yoğunlaşma, bunun sonucu olarak partili kimliğe ulaşmada gösterilecek başarı, bugünkü yetersizliklerin aşılmasında bir sıçrama momentini ve dönüm noktasını işaretleyecektir. Komünist hareket bunu başarmak durumundadır. Bu yalnızca bugünün çözücü halkası olarak parti sorununu bir çözüme bağlayabilmenin değil, fakat aynı zamanda genel devrimci hareketi ayakta tutma sorumluluğunun da bir gereğidir. Komünist hareket, ideolojik ve örgütsel sağlamlığıyla, politik açıklığı ve tutarlılığıyla bugünkü genel devrimci hareket için apayrı bir önem taşımaktadır. Bu en önyargılı çevrelerin bile bugün görmezlikten gelemeyecekleri açık bir olgudur. Bu konuda güncel bir örnek vermekle yetinelim. Susurluk skandalını izleyen ve başlangıçta büyük bir devrimci iyimserliği besleyen süreçte, gerçekte reformizmin güç kazandığını ve bu güçlenmenin devrimci safları etkilediğini, onun belirli kesimlerini reformist bir girdaba doğru sürüklediğini en erken bir tarihte komünistler tespit ettiler, bu konuda devrimci safları uyarmakla kalmadılar, bu gelişmenin mantığını ve ideolojik içeriğini yeterli açıklıkta ortaya koydular.

İkinci noktaya gelince, bu, sürecin nesnel yönüne ilişkindir. Burjuvazinin düzen cephesi içerisinde yeralan çeşitli mihraklar aracılığıyla kitleleri denetim altında tutmakta bugün gösterdiği başarı ne olursa olsun, sürecin kontrolünü bir noktada kaybetmesi kaçınılmazdır. Türkiye kapitalizmi çözümsüz sorunlarla, uzun vadeli olarak dizginleyemeyeceği ağır çelişkilerle yüzyüzedir. Burjuvazinin görünürdeki başarıları, gerçekte, patlayıcı öğelerin dipten dibe birikmesinden, üstüste yığılmasından başka birşey değildir. Denetim bir yerde kaybedilecek, derindeki birikim bir noktada kendini ağır bir bunalım ve dinamik bir kitle hareketi biçiminde dışa vuracaktır.

Önemli olan bunu kucaklayacak bir hazırlığa sahip olabilmektir. Partili kimliğe, bunun ifadesi bir iddia ve kapasiteye gecikmeksizin ulaşmak, bu çerçevede en acil, en yaşamsal sorundur. Komünist hareket bunun bilinciyle hareket edecek ve bu sürece, tarihsel ömrünü çoktan doldurmuş tüm öteki geleneksel akımların saflarındaki ileriye açık öğeleri katabilmek, onları sosyalizm programına kazanabilmek için de gerekli çabayı gösterecektir.

EKİM

Devrimci sınıf hareketinin gelişiminde bir engel: Milliyetçi ideoloji

Toplumsal zemini işçi sınıfı olan komünist faaliyet, saf ulusal istemlerin devrimci sınıf hareketinin gelişiminde yol açtığı engeller ve sonuçlarla karşı karşıya kalmaktadır. Sınıf hareketinde zaafiyete yolaçan bu engellere karşı ideolojik mücadele büyük bir önem taşımaktadır.

Bugün Kürt işçileri fabrika temelli bir devrimci politik faaliyetin karşısına "ulusal mücadelede üstlerine düşen görev"i çıkarıyorlar. Böylece sınıf mücadelesinin yüklediği görevlerden uzak duruyorlar. Ulusal özgürlük mücadelesiyle sınıf mücadelesini karşı karşıya koyan, bunu bir "siyasal tercih" sorunu haline getiren böylesi bir tutumla ideolojik olarak hesaplaşmalıyız.

Kürt işçilerinin sınıf mücadelesine mesafeli duruşları, kimi yerde içiçe geçen bir kaç nedene dayanıyor. En önemlilerinden biri, ulusal soruna ilişkin çarpık ideolojik kavrayıştır.

Ulusal soruna ilişkin marksist-leninist tutum

Ezen-ezilen uluslar arasındaki tam hak eşitliği, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ve bir devletin sınırları içindeki tüm milliyetlerden işçilerin mücadele ve örgüt birliği, tümü bir arada, ulusal soruna yönelik marksist-leninist yaklaşımın özüdür. Ulusların kendi kaderini kayıtsız şartsız savunmanın ötesinde, "ezen ulusun burjuvazisinin kardeş bir halka uyguladığı soykırıma karşı sessiz kalan bir ulus kendi özgürlüğünü asla kazanamaz" şiarını sınıfı politikleştirmenin manivelasına dönüştürmek durumundayız. Ama öte yandan, tüm milliyetlerden işçileri, ulusal kökenlerine bakmaksızın, devrimci sınıf mücadelesine yöneltmek ve komünist partisi içinde örgütlemek zorundayız.

Devrimci hareketin tüm milliyetlerden işçilerin mücadele ve örgüt birliğini gözetmek adına ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı istemini bulanıklaştırması, ulusal soruna bakışta bir uca savrulmayı ifade ediyor. Bir diğer uca savrulma ise, özgürlük mücadelesinin yükselişinin de etkisiyle, ulusların kendi kaderlerini tayin ilkesini savunmak ve uygulamak adına tüm uluslardan işçilerin sınıf çıkarları temelinde mücadele ve örgüt birliğini deforme eden anlayışta ifadesini buluyor. Devrimci hareketin Kürt sorununa ilişkin zaaflı yaklaşımı bu savrulmayı ayrıca derinleştiriyor. Her iki yaklaşım da Marksizm-Leninizmin ulusal soruna ilişkin tutumuna aykırıdır. İkinci savrulma biçimi, Kürt işçileri şahsında, sınıfın bağımsız çıkarlarına aykırı sonuçlar üretiyor. Fabrikada çalışan Kürt işçisi güncel-stratejik hedefler üzerinden yürütülen bir politik-örgütsel faaliyete mesafeli durmakta, bunu da ulusal talep ve çıkarlar üzerinden teorize etmektedir.

Elbetteki fabrikadaki Kürt işçileri ulusal baskıyı yaşamaktadırlar. Ulusal istemlerini mücadele talepleri arasında formüle etmesi son derece doğaldır. Ama bunu, kendisini dar ulusal istemlerin sınırları içerisine hapsetmeden, işçi sınıfının bir neferi olduğu gerçeğinden yola çıkarak, diğer uluslardan işçilerle birlik halinde ve bağımsız sınıf çıkarları temelinde, kapitalizme karşı mücadele çerçevesinde formüle etmek durumundadırlar

Kürt işçilerin proletaryanın devrimci mücadelesine katacağı anlamlı çaba, Kürt sorununu devrimci temellerde kalıcı çözümü için ayrıca zorunludur. Bugün Kürt ulusunun özgürlük mücadelesinin politikleşmiş bir işçi hareketine duyduğu ihtiyaç gözönüne alındığında, Kürt işçilerinin, devrimci sınıf hareketinin oluşumuna katılması, ulusal davanın devrimci çözümünün de güvencesi olacaktır. Kısacası Kürt işçisi ulusal istemlerini sınıfsal çıkar ve taleplerinin bir parçası olarak ifade etmek durumundadır.

Bu sorun bu çerçevesiyle bir çok kez tartışıldı. Ama bir de ulusal hareketin girmiş bulunduğu yeni yönelim ve bunun ortaya çıkardığı sorunlar ve bunun örgütsel-politik

sonuçları vardır. Önce ulusal hareketin gelişme seyrine kısaca değinmek gerekiyor.

PKK önderliğinde gelişen ulusal hareket, '90'lı yıllara kadar esas olarak Kürt alt sınıflarına, yoksul köylülük tabanına oturuyordu. Bu tabanın ulusal soruna ilişkin devrimci dinamizmini örgütledi ve ulusal mücadeleyi anti-emperyalist bir zeminde sürdürdü. Gerilla savaşının alt sınıfların mücadele dinamikleri üzerinde yükselerek yayılması ve anti-emperyalist niteliğinden dolayı, ulusal hareket halkçı-devrimci bir karakter kazandı. (87-88'li yıllardaki parti tüzüğü ve diğer yayın organlarında, devrim stratejisi hareketin bu kimliği üzerinden ortaya konuyor, devrim sorunu demokratik halk devrimi üzerinden tanımlanıyordu.)

Ulusal hareket '90'lı yılların başında gelişiminin doruğuna ulaştı. Özgürlük mücadelesi kitleselleşti ve toplumsal tabanını genişletti. Ne var ki, o döneme kadar alt sınıf dinamikleriyle gelişen ulusal hareket, bu aşamadan sonra daha üst bir niteliğe sıçrayamamının sancılarını çekmeye başladı. Bu, devrimci temellerde gelişen bir halk hareketinin devrimin öncü dinamiği olan devrimci bir işçi sınıfı hareketiyle buluşmamanın sancısısıydı aynı zamanda. Devrimci bir sınıf hareketi, o ana değin kendi mecrasında gelişen özgürlük mücadelesini devrimci zafere kavuşturacak tek maddi güç idi. Politikleşmiş bir sınıf hareketini yanı başında göremeyen hareket yalnızlaştı, yorgunluk belirtileri göstermeye başladı ve yüzünü Kürt orta sınıflarına çevirdi. "Siyasi çözüm" eksenine kayan ve Avrupa diplomasisi yoluyla Kürt sorununu çözmeye çalışan bu yeni yönelim, ulusal devrimci ve anti-emperyalist çizgiden sapmak anlamına geliyordu. Bu süreçte ulusal hareketin nesnel planda yaşadığı "yalnızlaşma" öznel planda da derinleştirildi. PKK devrimci hareketle güç birliği arayışından uzak durarak yeni yönelimine uygun reformist ittifaklara yöneldi. Kürt mülk sahibi sınıfların ulusal hareket içinde artan ağırlığı halkçı-devrimci çizginin aşınmasını hızlandırdı, Kürt cephesinden de reformizme önemli bir etkinlik alanı açılmaya başlandı.

Kürt özgürlük mücadelesinin "siyasal çözüm" eksenine çekilmesi, onun Türkiye devriminin bir bileşeni olmasından uzaklaşması demekti. Düzen içi reformist bir çözümün ifadesi olan bu yeni politika, ulusal mücadelenin varlığının ve olanaklarının Türk burjuvazisine baskı uygulamak doğrultusunda kullanılmasını getirdi. Türk işçi ve emekçi katmanları ile devrimci harekete de bu yönelimin imkanlarını arttırma olanakları olarak yaklaşılmaya başladı.

İşte ulusal kurtuluş mücadelesinin aldığı bu seyir, Kürt işçilerinin de çalıştığı fabrika temelli bir siyasal faaliyetin dinamik ve olanaklarını daha olumsuz tarzda etkilemeye başlamıştır. Ulusal hareket içinde Kürt üst sınıflarının kazandığı etkinlik sınıfsal özlem ve taleplerin geri plana itilmesini daha da kolaylaştırmaktadır. Ulusal uyanışın verdiği itki ve bunun yarattığı olanakları fabrika hareketliliğine kanalize etmek gerekirken, bu yapılamamaktadır. Kürt işçisi, taşıdığı bu avantajlardan dolayı politik bir sınıf hareketinin yaratılmasının güçlü taşıyıcılarından iken, öncü işçi görevlerinden uzak durabilmekte, ancak ortaya çıkan sınıf eylemliliklerinde diğer işçi kitleleriyle birlikte hareket etmektedir. Bu ise, devrimci bir işçi sınıfı hareketinin gelişme imkanlarının harcanması anlamına gelmektedir.

Görev ve sorumluluklar

Kuşkusuzki Kürt işçilerinin devrimci politikadan uzak duruşları, devrimci hareketin zaylıflıklarının bir sonucudur. Bu zaaflar giderilerek, sınıfı politikleştirmede ve sosyalizm ile sınıfın birliğini sağlamada anlamlı bir mesafe alındığı ölçüde, Kürt işçisinin ayrı mücadele ve örgüt kanallarında akmasının da önüne geçmek mümkün olacaktır. Herşey komünistlerin bu doğrultuda ortaya koyacağı çabaya bağlıdır. Kürt işçilerine, ulusal baskı ve sömürünün, sınıfsal baskı ve sömürünün bir biçimi ve bir aracı olduğu gerçeğini, ulusal davaya verilecek en büyük emeğin, burjuvaziye karşı sınıfın devrimci iktidar mücadelesine katılmak olduğunu anlatmalıyız.

Partileşmenin eşiğindeyiz. Siyasal sınıf faaliyetinin ortaya çıkardığı bu tür sorunları tahlil etmek, anlamak ve çözücü müdahalelerle aşmak zorundayız. Hareketimizin yolgösterici ideolojik-politik çizgisinden aldığımız güçle bu görevin de üstesinden geleceğiz.

Cansu CAN

İzmir'de sınıf hareketinin seyri

İhtiyaçlar, olanaklar, zorluklar

İzmir, devrimci sınıf mücadelesinin zengin potansiyelleri ile zayıflıklarını bağrında içiçe taşıyor. Bir sanayi kenti olmasının yanısıra tarımsal üretimin yaygınlığı, proletaryasının nitel ve nicel gelişkenliği, Ege bölgesinde tuttuğu stratejik konumu gösteriyor. Bununla birlikte yerel sermayenin bölge düzeyinden başlayarak geliştirdiği palazlanma girişimleri (Ege bölgesi sanayicilerinin kurduğu dernek, teşvik istemleri ve kurulması düşünülen Ege borsası v. s) kapitalist ekonominin örgütlenmesinde İzmir üzerinden Ege bölgesinin artan ağırlığını ortaya koyuyor. Egeli kapitalistlerin teşvik ve destek istemleriyle Ankara'ya sık sık yaptıkları ziyaretler, burjuvazinin içerisinde kendine daha geniş bir alan açma özlemlerini ifade ediyor.

İzmir'de sanayileşmenin kent dışına taşması, bölge nezdinde bir sektörel yoğunlaşmayla içiçe yaşanıyor. (örneğin Aliağa ve Foça'da demir-çelik ve petro-kimya sanayii, Çiğli'de tekstil ve tütün;bölge genelinde Denizli'nin tekstil merkezlerinden olması gibi. Yine Manisa, kapitalistlere yatırım karşılığı sağlanan vergi muafiyetinin çekiciliğinin de etkisiyle özellikle petro-kimya ve metal sektöründe bir gelişmeyi yaşamaktadır.)

Kent özelinden başlayan sanayileşmedeki bu genişleme ve sektörel dağılım, sermayenin işçi sınıfına yönelik yoğunlaştırdığı saldırıların üzerinde yükseliyor. '95 yılında demir-çelik fabrikalarında yüzlerce işçinin işten atılması ve bu fabrikaların bir cehennemi andıran çalışma koşulları, tekstil fabrikalarının yüz yıl önceki Lyon dokuma işçilerinin koşullarını barındırması ve yaşanan işçi kıyımları, Metaş'ın özelleştirilmesinin ardından Petkim ve Tüpraş'ı parçalayarak satışa hazırlama girişimleri, sermayenin bölge nezdindeki saldırı dalgalarını ve yeni planlarını ifade ediyor.

Burada '80 öncesi sınıf mücadelesi süreci daha çok, sınıf tabanının politik-militan potansiyelinin açığa çıkmaya başlamasının bir göstergesi de sayılabilen Türk-İş'ten DİSK'e yoğun geçişler, grevler, işgaller, gösteriler biçiminde yaşanmıştı. İzmir sınıf hareketinin yükselen seyri doruğuna Tariş direnişiyle ulaştı. Ne var ki sınıf hareketinin politik-militan karakterini kazanabilmesinde dönüm noktası olan direnişin yaratacağı sonuçlar kitlelere serpiştirilmeden, karşı-devrimin saldırısıyla bastırıldı. Tariş, özellikle orta kuşak İzmir proletaryasının yüreğinde hala yanan bir ışık olmasına rağmen, yaratılan mücadele geleneğinin bir ifadesi olarak meşaleye dönüştürülüp ele alınabilmiş değil.

Özellikle iki yıl içerisinde gelişme gösteren hizmet işkolundaki mücadele, İzmir'in sınıf hareketliliğinde de ağırlığını koydu. Ambar işçilerinin yer yer militan direnişi ile belediye işçilerinde yaşanan kaynaşma, hizmet işkolunda çalışanların mücadele potansiyellerinin, maddi üretim sürecinde yer alan işçilerden önce açığa çıkmaya başladığının göstergesi oldu. Petkim ve Tüpraş'ta ekonomik taleplerle süreklileştirilerek yapılan iş bırakma ve iş yerini terketmeme eylemleri bir gelişmeyi ifade ediyor. Fakat petro kimyada yaşanan bu hareketlilik henüz, başta buralara dönük olan ve son zamanlarda hızlandırılan özelleştirme girişimi olmak üzere sınıfa yönelik tüm öteki saldırıları karşısına alabilmiş değil. IMF son ziyaretlerinde bu fabrikaların hızla özelleştirilmesini, bunun artık güncellik kazanmasını istiyor. Bu fabrikaların büyük kompleksler halinde üretimde oluşu ve bundan dolayı fiyatlarının yüksekliği, ancak bu bileşiklerin parçalanarak satılması gibi teknik bir zorluk doğuruyor. Bu teknik zorluktan dolayı satış sürecinin zamana yayılması, işçilerde bir rehavete de yol açabiliyor. Petkim ve Tüpraş işçisi satışın ortaya çıkardığı sorunlar üzerinden değil, kendi gücüyle, öz inisiyatifiyle özelleştirmeye dur demelidir.

Tekstil ve gıda sektörü başta olmak üzere tüketim maddelerinin üretildiği fabrikalarda mücadele dinamikleri yer yer tanımlı biçimde ortaya çıkmaktadır. sendikal örgütlülük ve ücret zamı taleplerini kapsayan bu hareketlilikler tek tek boy vermekte, sınıf dayanışmasının örülü olmaması ve kendi yetersizlikleri koşullarında yanıp sönse de, sayısını giderek artırmakta, yükselme eğilimi taşıyan bir sınıf hareketinin ipuçlarını vermektedir.

Sınıf hareketinin bu durumu, politikleşebilmesi bakımından içerdiği potansiyelleri ifade ediyor. 1 Mayıs(ve onu önceleyen politik çalışma) İzmir sınıf mücadelesinin bir sıçrama zemini olabilirdi. Ne ki bir kaç sendika şubesinin ve bağımsız işçi gruplarının katılımı dışında işçi katılımının azlığı, toplamı bakımından militan özelliklerinin zayıflığı, İzmir sınıf mücadelesinin bir test alanı oldu. İzmir'de katılım geçen seneki sayıda, belki daha fazlaydı. Bu bir yanıyla olumluluk olarak ortaya çıkıyor. Fakat diğer yandan, İzmir'deki kitle hareketinin bir zayıflığını da işaretliyor. 96' 1 Mayıs sonrasında devlet, yarattığı provokasyon ve bazı devrimci grupların bu provokasyona gelmeleriyle1 Mayıs'ın devrimci niteliğini silecek bir karalama kampanyası başlatmıştı. Devrimci hareket bu kampanyayı tersine çeviremedi, o ölçüde de militan-devrimci 1 Mayıs üzerinden kazandığı mevziyi kalıcılaştıramadı. (kalıcılaştırabilmesinin diğer koşulu, işçi sınıfını 1 Mayıs'a katabilmekti)Karalama kampanyası İstanbul üzerinde etkili olurken İzmir üzerinde etkili olmaması bir olumluluğu gösterse de bu, oyunun boşa çıkarılmış olmasından değil, tam tersine düzeni karşıya almayan, militan özellikleri içermeyen, devrimci bir coşku ve ruhun egemen olmadığı, yani gösterinin reformist bir karakter taşıyor olmasından gelmektedir. İstanbul'daki olumsuz süreç, İzmir katılımının bu yönünü açığa çıkarmıştı

Sınıf hareketinin seyrinin göreli durgunluğunun, bilinen genel sebepleri dışında İzmir'e özgü nedenleri de var. Bölgedeki sermaye birikiminin güçlenmesi, yoğun sermaye akışı, kentin sosyo-politik yapısına da belirgin biçimde burjuva-liberal damganın vurulmasını getirdi. Orta sınıfın dünya görüşü, sosyal/siyasal yaşamın tüm süreçlerine yansıdı. Bu, Kemalizmin güçlü etkisiyle de birleşip egemen anlayış haline geldikçe, sınıf ayrılıklarını, iki ayrı sınıfın çıkarlarının zıtlığını bulanıklaştırmaya başladı. Burjuvazi ile proletaryanın sınıfsal duruşlarına yapılan bu karartmanın kendisi, sınıf çatışmalarının güçlü yaşanamamasında başlıca sebeplerden biri olmuştur. Bu durum aynı zamanda sosyal reformizmin kendini üretebileceği bir zemin sunmaktadır. Reformizm, yeşereceği ortamı bulmakla birlikte, İzmir devrimci sınıf mücadelesinin başlıca engellerinden bir diğerine dönüşmektedir. Bunu devrimci hareketin bu topraklardaki cılız gelişimi koşullarında çok daha sorunsuz yapabilmektedir. Devrimci grupların semt ve öğrenci gençliğe yönelik politik çalışmadaki ısrarı, gerek liberal havanın kırılamamasına, gerekse reformizmin sınıf hareketini çarpıklaştırmayı rahat gerçekleştirebilmesine yol açmaktadır. İşçi sınıfının devrimci önderlik ihtiyacı kendini dayatırken, bu sürece eşlik eden devrimci hareketin önderlik zaafiyeti, sosyal reformizmin güçlenmesinin bir diğer temel sebebi olmuştur. Proletaryanın bağımsız çıkarlarını temel alan, fabrikaya yönelik bir siyasal sınıf faaliyeti yürütmeden bir hayli uzak olan devrimci hareketin, reformizmin sınıfa yayılarak onun siyasal sınıf bilinciyle donanmasında başlıca engellerden biri haline dönüşmesinde temel sorumluluğu vardır. Reformizme karşı olmak yetmemektedir. Bu karşıtlık, sınıfı devrimcileştirmek hedefi üzerinde bir kavrayış ve bu kavrayışla içiçe bir irade, İzmir'in sayısız fabrikalarına yönelik bir uygulama gücü kazanmadığı ölçüde, salt kavramsal düzeyde kalmaktadır. 1 Mayıs'ta semt ve öğrenci katılımlarının sınıfa nazaran yüksekliği ve verilen kürsü ödülleriyle birlikte mitinge damgasını vuran reformizm, sınıfı politikleştirebilmede almamız gereken mesafe ve sorumluluklara taze bir örnektir.

İzmir'deki komünist faaliyet, sınıfa dönük yönüyle belli mesafeler almasına karşın, hala ürünleri toparlamak ve bunlar üzerinden faaliyetin kapsam ve derinliğini geliştirmek görevi ile karşı karşıyadır. Diğer bölgelere nazaran burada kendini daha fazla dayatan sınıfın devrimci önderlik boşluğunu doldurmak, biz sınıf devrimcilerinin omuzlarındadır. Sınıf kavgasını harlayacağız, devrimci 1 Mayıslar, militan 1 Mayıslar yaratacağız.

İzmir İl Komitesi

"Devrimcinin görevi devrim yapmaktır!"

Tek başına ele almamak ve sosyalist perspektifle bakılmak koşuluyla "devrimcinin görevi devrim yapmaktır". İşçi sınıfı devrimciliği bir yaşam biçimdir. Marksist-leninist dünya görüşünün ve onun yönteminin tüm bir yaşamın dokularına nüfuz etmesinin ifadesidir. Teoriyle pratiğin, davranışla düşüncenin ayrılmaz bütünlüğüdür. Sınıf devrimcisinin tüm yaşamı proletaryanın tarihsel devrimci mücadelesine tabidir, bunun üzerinden şekillenir.

Tek tek bireylerin kurtuluşu ancak sınıfsal bir kurtuluşla, işçi sınıfının sömürü sistemini ortadan kaldırmasıyla mümkün olacağına göre, kendi ihtiyaçlarımıza ve çıkarlarımıza yönelik bir yaşam çizgisi değil, devrimin ve partinin çıkarlarına yönelik, onu temel alan bir çizgi izlemek zorundayız. Bu çizgiyi burjuvazi ile proletarya arasındaki savaş ve bu savaşın kuralları belirliyor. Dolayısıyla tavrımız birey değil, sınıf tavrıdır. Sosyal ve siyasal süreçlerimizde tayin edici olan; yeteneklerimizi ve özelliklerimizi geliştirip yoluna hasredeceğimiz, kısacası bütün bir yaşamımızı adayacağımız komünist bir dünya kurma idealidir.

Bu yüzden bir komünisttin "özel yaşamı" yoktur. Gündelik yaşantının bir bölümünü devrimci görevlere, bir bölümünü de kişisel olan şeylere ayırmak, mücadelenin içinde görünmek ama gerçekte kıyılarında dolanmak anlamına gelmektedir. Elbette burada kastedilen, devrimciliğin, insani olan tüm edimlerden uzaklaşması gibi bir çarpık kavranışı değildir. Ama bir komünist zamanını en iyi bir biçimde değerlendirmek zorundadır. O, dinlenmek için zamanı hoyratça kullanamaz. Bazen bir devrimci romanla, bazen işçilerle geliştirilecek diyaloglarla, bazen politik bir film izleyerek vb. dinlenir. "Zamanımızın efendisi değil, onun kölesi olmak zorundayız."

Yine bir komünist, devrimin ve partinin ihtiyaçları sözkonusu olduğunda, yıllarca çocuklarından ve eşinden uzakta kalabilir. Burada burjuva karakterli iki kişilik bir dünya değil, toplumsal kurtuluş davasına adanmış iki ömrün beraberliği söz konusudur. Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarını, partinin kendisine yüklediği görevleri temel alan ve kişisel olanı bu temele göre düzenleyen bir devrimci, böylece eşiyle birlikteliğine de sınıfsal kurtuluş davasının getirdiği toplumsal karekteri kazandırır. Burada artık eşinden ve çocuklarından ayrı yaşamak, salt kelime anlamıyla sözkonusudur.

Hayatımızı komünist ilkelere göre düzenlememiz, partileşme sürecinin bu aşamasında temel öneme sahiptir. Devrimi örgütlemeyi eksen almalı ve tüm diğer şeyleri bu eksene oturtmalıyız. Komünist bir siyasal sınıf örgütünün kadroları olabilmenin önkoşuludur bu. Bugünkü düzeyimizle yetinmemeli, daha da geliştirmeliyiz. Öte yandan hareketle yeni buluşan unsurları, bir kaç saatlerini değil yirmi dört saatlarini devrime ayıran, kısaca sınıf devrimciliğini bir yaşam tarzı olarak benimseyen dava adamları olarak yetiştirmeliyiz. Onları parti ve devrimin aktif örgütleyicileri haline getirmek bizlerin sorumluluğudur. Marksist-leninistler olarak yoğunlaşmış bir enerji, hırs ve bilinçle bu sorumluluğun da üstesinden geleceğiz.

D. Ulaş

Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi

EKSEN YAYINCILIK

İçimizden biri...

Kapitalizmde emekçi sınıflara mensup olan kadınlar, kimliklerini-kişiliklerini üretim sürecinde yer alarak, üretimin aktif bir parçası ve sınıflar arası mücadelede sınıfından yana saf alarak, kendini yeniden üreterek bulabiliyor-kazanıyor. Kırsal alanın dar feodal ortamından sıkıştırılarak-ezilerek kimliği parçalanmış, sürekli ezilmişliğinden dolayı korkuları da büyüyerek şekillenen emekçi kadın, yaşamın yeniden örgütlenmesinin zorunluluğundan dolayı, kentlerin meta üretimine dayalı fabrikalarında işletme ve atölyelerinde toplumsal üretime adım atarak, kendi içindeki değişim sürecini de böylece başlatmış oluyor

Yoksulluk ve sefalet koşullarında yaşama, emekçi ailenin çocuklarını da çok küçük yaşta ,daha doğru düzgün okula bile gidemeden üretim sürecine itiyor. Fidan da bu binlerce çocuktan sadece biri. Anne-babanın ebeveynlikten gelen baskısı, dar kapalı ortamda yetişirken çevreden gelen baskı, dini ihtiyaçların ürettiği bilinmeze karşı içten beslenen korku, onun kişilik şekillenişinin temellerini oluşturuyor. Çok doğal olarak böyle bir ortamdan kadına güveni olmayan, ürkek-korkak, silik kişilikli bir birey yetişiyor.

Yaşam koşullarının zorluğu, ailesini metropellere iterken, oda onların peşisıra sürükleniyor büyük şehirlere. İstanbul milyonlarca insanın yaşadığı koca bir ülke sanki. Köy yaşamıyla ne kadar farklı. Feodal aile kültürü Fidan'ın yaşamında temel belirliyen. Herhangi bir eğitim ve mesleki eğitimden yoksun olduğundan dolayı, emek gücünü satacağı tek alan olarak tekstil atölyeleri onu bekliyor. Daha çocuk denecek yaşta, ürkek ve tedirgin, tutuyor fabrikanın yolunu. Herşey ona öyle yabancı, öyle bilinmez, öyle uzak ki... Elini uzatsa dokunacak, peki niye bu kadar uzak herşey? Ona verilen her işi içselleşmiş bir suçluluk duygusuyla yerine getiriyor. Bir fazlalık da, orada bulunması, ona bahşedilmiş, hak etmediği bir lütuf sanki. Oysa dişlerinden kan damlayan patronu, onun ve onun gibi yüzlerce binlerce işçinin kanını eme eme palazlanıyor, sermayesini büyütüyor ve tekrar onların karşısına bir güç olarak çıkıyor. Asalakları büyüten, kendi gibi üretenlerin emeği... Fidan, henüz bunun farkında değil. Çünkü o, içinde büyütülmüş ve yeşertilmiş kara korkusuyla ve bir hiçlik duygusuyla, işine gidiyor-geliyor, gidiyor-geliyor.

Çocukluktan gençkızlığa adım atılan yıllar... Cinsiyeti ona ek bir suçluluk duygusu ekliyor. Sanki kadınlar kötü muameleyi hak etmiş lanetlenmiş yaratıklar. O bunu yaşıyor-bunu hisediyor. Çocukluğundan daha farklı bir ürkeklik var şimdi üzerinde. Kentin en ücra varoşlarında birinde oturuyorlar. Fabrikanın oturduğu semte servisi yok. Çok uzak, yalnız da gidip gelemediğinden, başka bir işyerinde çalışan, fakat ondan bir saat sonra işi bırakan bir tanıdığıyla gidiyor eve. Bu bir saati ise durakta bekleyerek geçiriyor. Bu hergün böyle yaşanıyor. Kaygılarla geçen bir saat. Bir gün yine akşam durakta beklerken bir taksi duruyor önünde. Onu skıntılara sokan bir ısrarla davet ediyor. İçerdeki nereye gideceğini soruyor, o da söylüyor. 'Ben o tarafa gidiyorum, sizi götürebilirim' diyor içerdeki. 'Ne iyi insanlar var' diyor düşünerek, adımını tam taksiye atarken, ileriden kendi faebrikasında çalışan bir kaç kişi görüyor, birinin ona seslenmesiyle ayağını geriye çekiyor. Gitmekten vazgeçiyor, taksici ısrarlı. O kadar bunalıyor ki arka sokaklara doğru koşmaya başlıyor, nereye niye koştuğunu bilemeden. Caddeler ıssız, koca koca tır arabaları, aralarında da taksi dolaşıyor. O sürekli ağlıyor. Birinin kolunu tutmasıyla kendine geliyor. Biraz önce gördüğü, işyerinden Ahmet Usta. Onu minibüse bindirip, evine kadar götürüyor. O ise sürekli ağlıyor. Sanki yılların biriktirdiği acıyla kusuyor gözleri. Hergün yol parasını veriyorlar, beklemek zorunda değil artık. O kabus gibi olayı yaşarken hissettikleri, ezilmiş-sindirilmiş kişiliğinin ürünü duygular. Sanki o taciz olayını haketmiş, bir suçlu. İnsanca yaşayıp-insanca düşünmekten o kadar uzak ki...

Fabrikada yavaş yavaş kıpırdamalar karşılıyor. İşçiler üzerindeki ağırlaşan baskılar

onları bir araya getiriyor-yakınlaştırıyor. Sorunlarını konuşuyorlar, tartışıyorlar. Fidan yeni - diğerlerinden farklı insanlar tanımaya başlıyor. Bu insanlar karşılıksız paylaşan, birbirine destek olan, insana insan olduğu ve emeğiyle yaşadığı için değer veren, güleryüzlü-içten insanlar. Bugüne kadar çevresinde gördüğü yoksulluk duvarına çarparak asılan yüzlerden farklı yüzler. Sendikalaşmak... Çalışma koşullarını biraz düzeltebilmenin, sömürüyü sınırlandırabilmenin bir aracı...

Fidan da bu farklı insanlara yakınlığından dolayı tutuyor işin bir ucundan. Fidan mücadelenin öznesi haline geldikçe, korkuları da yavaş yavaş gerilerde kalıyor. Kendine güveni gelişiyor. İnsan olduğunun ve insan yaşamının değerini görmeye başlıyor. Direnişin içinde bir mücadeleci şimdi. Yeniden kalıba dökülüp-şekilleniyor sanki. İçinde gelişmemiş, gelişme imkanı bulamamış, baskılanmış tüm güzellikler bir bir yeşeriyor, gelişiyor. Güleç bir insan artık. O kadar üretken ki, yaprağın kıpırdayışından sonuçlar üretiyor. Sendikalaştıkları için işten atılan dostlarıyla birlikte halaylar çekip, sloganlar atıyorlar. Bu dostları: devrimciler. Onları tanıdığı için kendini çok şanslı görüyor. Kişiliğini bulmasında, kendine güvenini kazanmasında, insanca paylaşmayı-dostluğu ve sevecenliği, kardeşleşmeyi yaşadığı bu dostlarını hiç unutmuyor. Fidan'ın devrimcilere sempatisi işte böyle başlıyor.

Fidan artık kendine güvenen bir işçi. Hakkını öyle kolay kolay yedirmiyor. Kavga ediyor, tartışıyor, ama kendini artık ezdirmemeye kararlı. Yılların uyuşukluğunu ve köleliğini kırıp atıyor adım adım.

Yeni bir fabrika. Çalışma koşulları önceki çalıştığı fabrikadan çok da farklı değil. Yine yoğun ve bıktırıcı mesailer, kötü yemekler, çalıştıklarının-ürettiklerinin karşılığı olmayan düşük ücretler. Birde buna usta, şef vb.lerinin baskıları ekleninince, tüm bunlara tepki göstermek onurlu her işçinin boynunun borcu. O da öyle düşünüyor. Yoğun mesailere tepki olarak patlak veren eylemin önüne düşüyor. Kimse patronla karşı karşıya gelmeyi göze alamıyor. O adımlarını sıkı basarak açıyor koca odanın, koca ve ağır kapısını. İçerisi uzun ve karanlık. Mobilya kaplı lüks odanın içine doğru yürüyor, yürüyor ve masanın önündeki bir koltuğa oturuyor. Patron, bu genç kadın işçinin "terbiyesizliği" karşısında sinirden ne diyeceğini şaşırıyor: "Ne istiyorsun", "ne işin var burada", "manyak mısın sen" gibi laflar ediyor. Fidan masaya bir yumruk indiriyor ve "AÇIZ !" diyor. Önce şaşkınlık duyduğu bu görkemli odada, sınıfın onurlu bir neferi olarak tek kelimeyle taleplerini dile getiriyor. Büyük bir sorumluluk duygusuyla yapıyor bunu. Kendine güveniyor, meydan okuyuşundaki haklılığı ve meşruluğu yaşıyor. Buradan da atılan Fidan girdiği her işyerinde, haksızlıklara ve baskılara karşı ses yükseltiyor.

Fidan yıllar sonra politik bir etkinliğe ilk tanıdığı devrimci dostlarından birini davet ediyor. Aldığı yanıt ise "Biz çok uğraştıkta ne oldu?" oluyor. Bu Fidan'ı etkilemiş olsa da inandığı düşüncelerinin değişmesine yol açmıyor. O insanın soluğu tükenmiş olabilir. Ama mücadele her alanda sürmelidir-sürüyor. Sömürücü zorbalar onurlu, dişe-diş kararlı bir mücadele sonucu tarihin çöplüğüne atılacaklar. Bunun içinde yılmadan yorulmadan mücadeleyi yükseltmek, zorlukları daha da güçlenerek geride bırakmak gerek. Geleceğimizi kurmak kendi ellerimizde...

Artık eylemlere, kitle gösterilerine katılan biri o. Şimdi kişiliğini ve kendini daha ileri bir düzeyde yeniden üretip, onu kendine kazandıran devrimci dostları gibi devrimcileşmek sorumluluğuyla karşı karşıya. Çünkü düzen tarafından uyutulan binlerce Fidan'ın gözlerinin açılması ve ayağa kalkması gerekiyor. Sömürünün baskının , insanlığı çürüten bu sistemin yıkılmasının yolunun ancak bir devrimle mümkün olacağını görmesi gerekiyor Fidan'larımız. Onun için yeni Fidan'ların boy vermesi, gelişen Fidan'ların yetişenlere yol göstermesiyle mümkün olacak. Kişiliğimizi-kimliğimizi yani kendimizi gerçekten bulacağımız ve onurlu bir yaşamı üzerinde yükselteceğimiz mücadele: Devrimci sınıf mücadelesi. Asalakların düzenini yıkıp, kendi özgür ve eşitlikçi düzenimizi kurana kadar mücadele.

Yeni yeni Fidan'lar boy verecek ve özgürlük Fidan'larımız orman olup, kardeşleşmeleriyle gelecek!

F. SERTAÇ

Devrim kaçkınları üzerine

Yaşam, burjuvazi ile proletarya arasındaki, bu iki modern sınıf arasındaki savaşımla, onun etki ve sonuçları ile tanımlanıyor. Kendini her gün yeniden yeniden üreten bu çatışma kimi kez çetin, kimi kez de içinde barındırdığı karşıtlığıyla bir sessizlik biçiminde yaşanıyor. İki ayrı sınıfın, iki ayrı tavrın uzlaşmaz hesaplaşması, yaşamın tüm boyutlarını çiziyor, süregiden akışı belirliyor.

Burjuvazi, yüzyıllık merkezileşmiş yönetme deneyiminin de etkisiyle, egemenliğinin sağladığı olanakları, iktidarını pekiştirmek ve sistemini sürdürebilmek için kullanmaktadır. İşçi sınıfının devrimcileşerek kendisi için bir sınıf olması ve böylelikle egemenliğinin karşısına dikilebilmesinin imkanlarını tahrip edebilmek için, başta baskı ve terör olmak üzere, çeşitli silahlarını devreye sokmaktadır.

Bunların başta geleni burjuva ideolojisidir. Burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisi sosyal ve siyasal yaşamın bütün süreçlerinde kıyasıya bir savaşım içerisindedir. Burada aslolan, gericileşmiş, köhnemiş ve miyadını doldurmuş olan bir sistemle; yarınları, geleceği, insanlığın kurtuluşunu temsil eden bir sistemin var olma savaşıdır.

Burjuvazi, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel alanlardaki hakimiyetinin verdiği tüm olanakları, kendi ideolojisini yaymak ve pekiştirmek için kullanmakta, tersinden ise ideolojik gücü üzerinden iktidar mevzilerini sağlamlaştırmaktadır. İdeolojik bombardımanını sürekli bir biçimde sömürüden bunalan kitleler üzerine püskürterek, dengeyi kendisinden yana çevirip egemenliğini sürdürebilmektedir. Böylece tarihsel olarak ömrünü tamamlamasına karşın, burjuva ideolojisinin etkinliğinin yarattığı olanaklar üzerinden, bir parça olsun soluklanabilmektedir.

Fakat devrimci bir proletarya hareketinin geliştiği, rüzgarın devrimden yana esmeye başladığı koşullarda, burjuvazi ideolojik gücünü eskisi gibi koruyamaz. Kitleler üzerindeki bu en etkili silahı belli ölçülerde devreden çıkar. Devrimci bir gelişmenin, politik mecraya akan bir işçi-kitle hareketliliğinin yarattığı cereyan işçi sınıfının ideolojisini ve devrimci değerleri baskın kılar. Bu koşullarda devrimci saflarda yaşanan zayıflık ve boşluk alanları eskisi gibi varolma gücü bulamaz. Sınıfın devrimcileşmesi ve maddi bir güç olarak siyasal sahneye çıkması, zayıflıkların ve zaafların aşılmasının maddi ortamını yaratır. Devrimci bir sınıf hareketi, proletaryaya yabancı alışkanlıkları, küçük-burjuva düşünüş ve yaşam daha kolay çözer ve kendi karakterini aşılar.

Sınıf ve kitle hareketinin ağır ve sancılı gelişimi, politik bir mecraya sıçramada yaşadığı zorlanma ise, burjuva ideolojisinin kendisini üretmesine, etki alanını devrimci saflara da yaymasına zemin oluşturur. Burjuvaziye ve küçük-burjuvaziye ait değerler, alışkanlıklar, yaşam ve düşünce tarzı, devrimci hareketliliğin zayıflığı koşullarında, çok değişik kılıklar altında üreme imkanı bulur. Bilinçli bir tarzda mücadele edilmediği koşullarda, devrimci saflarda tahrip edici bir rol oynar.

Devrimci proletaryanın dünya görüşüne yabancı düşünüş ve alışkanlıkları devrimci saflarda güç kazanması, burjuvazinin devrim cephesiyle karşılaşmasında öne çıkardığı en inceltilmiş yöntemidir. Belli dönemlerde başarı sağlaması için çoğu kez fiziksel temasa girmesi dahi gerekmeyebilmektedir. Kendi sınıfının yaşam tarzını yükleyerek beyin hücrelerine girmek, karşı karşıya yaşanacak çıplak bir çatışmadan çok daha zahmetsizdir. Verdiği mücadeleyi tüm boyutlarıyla kavrayamayan bir devrimcinin, işkencede direnip de dışarıda çözülebilmesi gerçeğinin gerisinde bu vardır.

Burjuvazinin saflarımızda açacağı gediklere izin vermemek, bilimsel sosyalizmle donanmış sağlam bir ideolojik kavrayışla mümkündür. Ancak bu kavrayış salt kitabi bilgilerle değil, asıl olarak, bunların maddi yaşamda süzülüp billurlaşmasından hareketle edinilebilinir. Marksizm-Leninizmin yaşayan özünü kendi yaşamında maddi gerçekliğe dönüştüremeyen, onu bir klavuz olarak alıp uygulama gücü kazandıramayan, ideolojik sağlamlılık adı

altında onu ölü bir dogmalar yığını olarak ezberleyenler, en berbat savrulmayı yaşayanlardır. Aydın eğiliminin güç bulduğu, kendisine yaşama alanı açtığı zemin burasıdır.

Aydın eğilimiyle uzlaşmaz biçimde hesaplaşabilmek, işçi sınıfının dünyasına olan yabancılığı aşabilmekten geçiyor. Sınıf intiharı "bilinç" üzerinden başarılamaz. Düzenle olan bağları her alanda koparark yaşamı proleter bir tarzda kurabilmekten geçer.

İşçi sınıfının dünyasına olan yabancılığın aşılamaması, bunu üreten zaaf ve zayıflıklar vurulamaması, en pespaye bir kaçışın, gemiyi en önce ve kolayca terkedişin zemini olabilmektedir. Böylece devrime, harekete ve yoldaşlara olan bağlılık ve inanç zayıflamakta, düzenin kollarına atılmakta en ufak bir tereddüt yaşanmayabilmektedir.

Bir insanın siyasallaşma süreci, onun aynı zamanda insani olarak en üst mertebeye çıkması sürecidir. Kişinin bireysel ihtiyaçları karşılamaya dönük bir yaşam tarzını terk ederek kendini toplumsal bir davanın ihtiyaçlarına hasretmesi, onun gelişmesinin ve bu düzenden özgürleşmesin önünü açar. Politikleşmiş bir insanın mücadeleyi bırakması ise, onun insan olarak da geriye düşmesini getirir. Şöyle bir dönüp çevremize bakarsak, bunun örneklerini görmekte hiç de zorlanmayız. En hızlı çürüme ve yozlaşmayı mücadeleden kaçanlar yaşamaktadır.

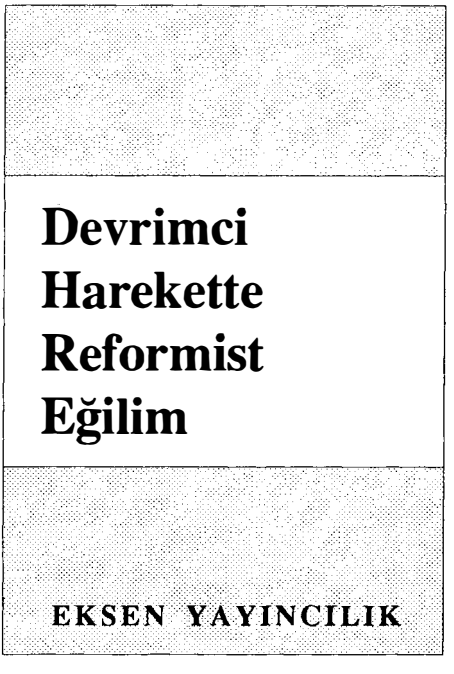
Zorlu bir dönemden geçiyoruz. Zor dönemin devrimcileri, üstelik de işçi sınıfı devrimcileriyiz. Doğu Avrupa ülkelerinin çöküşü, devrimci hareketin yaşadığı gelişme güçlükleri ve sınıf hareketinin sancılı gelişimi, tek tek bireylerin kafasında sosyalizme ilişkin umutların zayıflamasına neden olabilmektedir. Devrimci bir sınıf hareketinin örgütleyicilerinden değil, yarının yükselecek hareketinin bir parçası olma eğilimi böyle bir dönemde ortaya çıkabilmektedir. Büyük bir emek ve sabır isteyen devrimci gücü oluşturmak değil, oluşanın yedeğine düşmek ve içinde sürüklenmek!.. Mücadeleden kaçışın bir başka biçimi de budur.

Biz komünistler işçi sınıfını devrimcileştirmek ve bu düzenin karşısına dikmek misyonuyla yola çıktık. Bu ise uzun, zorlu, sabırlı ve soluklu bir mücadele süreci demektir. Bu sürecin ihtiyaçlarına yanıt verme gücüne ve kararlılığına sahip olmayanların, zaaflarına ve zayıflıklarına bu bilinçle vurmayanların, şu veya bu biçimde saflardan düşmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu tür "geçici yol arkadaşları" yalnızca bizim hırsımızı bileyecek, iddiamızı kamçılayacak ve adımlarımızı daha da sıklaştırarak yolumuzu yürümemizi sağlayacaktır.

Lenin'in başka bir vesileyle söylediği şu sözler bu duruma da denk düşüyor: "*Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. (...) Evet beyler! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklıktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte 'özgürüz'; yalnızca bataklığa karşı değil yüzlerini bataklığa doğru çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!*" (*Ne Yapmalı*, s.15)

Devrimden öte yol yoktur! Ötesi, düzenin insanlığı tüketen dehlizlerinde kaybolmaktır.

N. DENİZ

Çalışma tarzımızın bazı sorunları

Bugünkü en acil ve öncelikli hedefimiz ihtilalci bir sınıf örgütlenmesinin/komünist işçi partisinin inşasıdır. İçinden geçmekte olduğumuz süreç partili düzeyi her zamankinden daha fazla zorlamaktadır. Bugün tümüyle bu ihtiyaca kilitlenmiş, güç ve olanaklarımızı bu hedef doğrultusunda seferber etmiş bulunuyoruz. Bu ise, program sorununun yanısıra, sınıf zemine sağlam bir biçimde basmak, örgütsel-siyasal faaliyeti bu zemin üzerinde geliştirmek demektir. Kadrolarımızın ve ileri taraftarlarımızın bugünkü pratiği bu perspektifin genel planda içselleştirilmiş bulunduğunun bir göstergesidir. Siyasal sınıf faaliyetinde, nesnel ve öznel tüm zorlanmalara rağmen, ısrarlı bir çaba ortaya konmakta, yoğun bir emek harcanmaktadır. Bunun ürünü olan anlamlı bir deneyim birikimine sahibiz.

Fakat gösterilen ısrarın, harcanan emeğin karşılığını almamız gereken düzeyde alamadığımız da açık bir olgudur. Neredeyse tümüyle sınıfa yönelen örgütsel-pratik faaliyetimizle işçi kitlelerine ulaşmayı başarmamıza rağmen, kurduğumuz bağları geliştirmekte ve örgütlü bir ifade kazandırmakta hala da zorlanıyoruz. Sınıf hareketinin gelişme seyri üzerinden bakıldığında anlaşılabilir olan bir zorlanmadır bu. Fakat "karşılığını alamamak" olarak ifade ettiğimiz soruna yalnızca bu "nesnel" güçlük üzerinden bakmak, gelişmemizi zaafa uğratacak bir tehlike olacaktır.

Kuşkusuz ki sabırlı olmak, soluklu bakabilmek, kök salmaya çalıştığımız sınıfsal zemin düşünüldüğünde, büyük bir önem taşıyor. Ancak bizim bugünkü sorunumuz ne sabır ve solukla, ne de sınıf hareketinin verili gerçekliği ile ilgilidir. Asıl sorun kendi "verili gerçekliğimiz"e bakışta düğümlenmektedir. "Ayağını yorganına göre uzatmak" olarak da tanımayabileceğimiz bir dar bakış kendisini değişik biçimlerde ortaya koyabilmektedir. Mevcut güç ve olanaklarımız üzerinden yaşanacak bir gelişme bakışı pratiğimize yön verebilmektedir.

Genel planda kendi bölgesini/çalışma alanını geniş bir bakışaçısıyla değerlendirebilen yoldaşlarımız, somut pratiklerine bakışta belli bir darlığı yaşayabilmektedirler. Faaliyetin toplamındaki temel ihtiyaç ve önceliklerin değil, çalışma alanının "verili pratik" ihtiyaçlarının yön verdiği bir bakış daralmasıdır bu. Giderek rutinleşmeye ve tekyanlılaşmaya başlayan bir faaliyet tarzımız vardır. "Verili gerçekliğimiz" olarak ifade ettiğimiz belli güçlerimiz vardır. Sorunlar, zayıflıklar tartışılırken, "evet olması gereken bu, bu, budur" deriz. "Ama 'bizim gerçekliğimiz' de şu, şu, şudur!" diye ekleriz. Zaaflara ve zayıflıklara köklü bir müdahaleyi erteleyen bu yaklaşım tarzı yalnızca kendiliğindenci bir gelişme sürecine teslim olmayı getirir.

"Gündelik" değil "yarın" üzerinden bakmayı başarabilmek, buna uygun bir çalışma tarzını ve güç mevzilenmesini gerçekleştirmek durumundayız.

"Verili" olan aşılması gerekendir

Gelişme sürecimizin izleyeceği seyri "verili gerçekliğimiz" ve "verili pratiğimiz" üzerinden planlamak yalnızca darlığa mahkum olmak anlamına gelecektir. Zaaflarımızı ve zayıflıklarımızı aşmak konusunda bir irade ve ısrar ortaya koyabilmek için öncelikle bakışımızdaki zayıflığı bilince çıkarmak zorundayız.

Sınıf zemininde faaliyet yürütüyoruz; grev, direniş, eylemlilik, sendikalaşma çalışması vb.ne devrimci müdahale alanında anlamlı bir refleks ortaya koyabiliyoruz; faaliyetimizde legal ve illegal araç ve yöntemleri kullanıyoruz; gücümüz ve olanaklarımız çerçevesinde siyasal faaliyetimizi fabrika zeminine oturtmak, burada derinleşmek konusunda belli bir ısrar gösteriyoruz. Bunlar bizim kazandığımız

mevzilerdir. Fakat sözü edilen "verili güçlerimiz" de düşünüldüğünde, bu çerçeveye sıkışmak, bu mevzilerin içinden yol almaya çalışmak yalnızca evrimci bir gelişmeye razı olmak demektir.

Faaliyette "derinleşme" çalıştığımız fabrikalarla sınırlanmaya, bu alana sıkışan bir etkinlik ve kazanılacak güçler üzerinden bir gelişme düşünmeye yol açıyorsa, burada ciddi bir problem var demektir. Fabrika zemininde derinleşen bir çalışmanın bizim hiçbir zaman terkedemeyeceğimiz bir mevzi olduğu yeterince açıktır. Fakat biz işkolu üzerinden başka fabrikalara yönelemiyorsak, böyle bir hedef saptamamıza rağmen bunu pratikte zorlamıyor, ciddi bir yüklenme içine giremiyorsak, işkolunun ortak sorunları üzerinden planlanmış bir faaliyet yürütemiyorsak, tek tek fabrikalar üzerinden yaşayacağımız bir gelişmenin sınırlarının ne olacağı açıktır. Faaliyetimizi esas olarak çalıştığımız fabrika üzerinden değil çalıştığımız işkolu üzerinden planlamak, çalışmada kullanacağımız yol, yöntem ve araçları aynı zamanda bunun üzerinden düşünmek zorundayız. Yoldaşlarımız sözkonusu işkolundaki öncü işçilerle bağlar kurmak, onları ortak sorunlar üzerinden bir araya getirmenin yol ve yöntemleri üzerinde yoğunlaşmak, yine işkolunun örgütlü olduğu sendikacılarla ilişkilerini geliştirmek vb. zorundadırlar.

Bugün değişik işkollarına yönelik olarak çıkardığımız bültenler bu doğrultuda atılmış anlamlı bir adımdır. Ancak bülten nihayetinde bir araçtır. Önemli olan bu aracın nasıl kullanılacağı konusunda net bir bakışa sahip olabilmektir. İşkoluna yönelik olarak belirlenin politikaları hayata geçirmeye hizmet etmeyen, bu amaç doğrultusunda kullanılmayan bir bülten bizi yalnızca dağıtıcı konumuna düşürecektir. Kullandığımız araçlar, çok geri bir zeminde dahi olsa, işçileri biraraya getirmeye, örgütlemeye hizmet etmek durumundadır.

Kadrolaşma pratiğimizi gözden geçirmeliyiz

"Verili gerçekliğimiz" üzerinden bakıldığında, her zamankinden daha fazla önem vermemiz gereken sorunların başında kadrolaşma gelmektedir. Örgüt basınımızda kadrolaşma politikamıza ilişkin pek çok yazımız yayınlanmıştır. Kadro kriterlerimizin genel çerçevesi, kadrolaşmayı yaşayacağımız asıl alanın işçi sınıfı olduğu, kadro adaylarının ideolojik-siyasal eğitiminin ve siyasal sınıf çalışması içinde yetkinleştirilmesinin taşıdığı önem vb. yeterli açıklıkta ortaya konulmuştur.

Kadrolaşma politikamızda bugün özellikle önem taşıyan yön nedir? Partili bir düzeyin ihtiyaçları üzerinden bakıldığında, zayıf kaldığımız alan neresidir?

Öncelikle, kadrolaşmada "kendiliğindenci" diyebileceğimiz bir süreç yaşanmaktadır. Yoldaşlarımızın hızlı bir gelişme süreci yaşayarak öne çıktığı ve doğal bir biçimde ileri görevlerin adayı haline geldiği koşullarda, bu yoldaşların önünü açmak noktasında olumlu bir pratiğin sahibiyiz. Hareketimizin bir üstünlüğü de diyebiliriz buna. Fakat bu yukarıda sözünü ettiğimiz "kendiliğindenci"liği boşa çıkarmıyor, tersine doğruluyor. Zira bu yoldaşlarımız öne çıkmayı örgütün bilinçli çabalarının bir ürünü olarak değil, daha çok kendi öz çabalarıyla yaşamışlardır. Kendisini ortaya koyan bir kadro ya da kadro adayının önünü açmak sözkonusu olduğunda cesaretli davranabiliyoruz. En geniş inisiyatifi vermekte, en ileri görevlere önermekte zorlanmıyoruz.

Ama tüm yoldaşlarımızdan böyle bir gelişme sürecini yaşamalarının beklenemeyeceği açıktır. Sözkonusu olan sınıf zemininde yaşanacak bir kadrolaşma olduğunda, bu sorun daha büyük bir önem taşımaktadır. Bu noktada daha "özel" diyebileceğimiz politikalar geliştirmek, daha bilinçli bir yaklaşım ortaya koymak durumundayız.

Örneğin bazı işçi yoldaşlarımız vardır, kimileri uzun bir dönemdir hareketimizin ileri bir taraftarıdır. Fabrikada çalışmakta, bir örgüt üyesinin yerine getirdiği bir çok pratik görevi omuzlamaktadır. Fakat bu yoldaşı/yoldaşları örgüte ya da bir organa almakta tereddüt edilebilmekte ya da onların gelişme süreçlerini hızlandırmak doğrultusunda etkin bir çaba ortaya konulamamaktadır. Kimi zaman "kadro kriterleri" üzerinden şekillenen mükemmelliyetçi bir bakış açısı gerçekte daha kısa bir süreçte kadrolaşabilecek yoldaşların önünü açmamızı engelleyebilmektedir. Çoğu durumda "biraz daha beklemek" türünden sözlerle ertelenen

süreç de genellikle bilinçli bir tarzda değerlendirilememektedir.

Burada sözkonusu edilen hiçbir biçimde "kriterleri" esnetmek değildir. Sorun "kriterler"e nasıl yaklaşıldığı ile ilgilidir. Zor bir dönemin devrimcileriyiz. Türkiye solunda tasfiyeciliğin giderek daha da güç kazandığı, ihtilalci örgütlenmeden utanç verici kaçışların yaşandığı bir süreçen geçiyoruz. Devletin böylelerine açtığı icazet alanında kolay devrimcilik yapmak varken devrimci bir örgütün saflarını seçen işçilere ve genç devrimcilere sorumluluk vermekte, inisiyatif alanı açmakta cesaretli davranmalıyız. İhtilalci bir örgütün saflarında mücadele etmede gösterdikleri ısrar, değerlendirmelerimizdeki en temel kriterlerden biri olmak durumundadır. Onları ancak bir alandaki boşluğu doldurmak sözkonusu olduğunda değil, olanaklı olan en kısa süreçte örgüte, komitelere ya da organlara almalıyız. Başlangıçta zorlanma yaşasalar da, deneyimsizliklerini, yetersizliklerini ve zayıflıklarını bir kollektivite içinde, örgütün yakın ilgisi ve yönlendirmesiyle daha kolay aşma olanağı bulacaklardır.

Kadro potansiyeli taşıyan yoldaşlarla özel bir biçimde ilgilenmeli, gelişme süreçlerini dikkatle izlemeli, önlerini açmalı, pratik çalışmada karşılaştıkları güçlükleri aşmalarına yardımcı olmak noktasında özel bir çaba içinde olmalıyız. Özellikle genç devrimcilerin ve işçilere inisiyatif vermek konusunda cesaretli davranmalıyız. Sorumluluk alanlarını netleştirerek, hedefleri isabetli bir biçimde belirleyerek, doğru perspektifler vererek inisiyatifli bir çalışmanın önünü açmalıyız.

Legal ve yarı-legal olanakları kullanma alanındaki zayıflığı aşmalıyız

İllegal ihtilalci örgütlenmeyi gizlilikle eşitleyen bir bakışaçısını aşmış bulunmakla birlikte, mevcut pratiğimiz bu bakış açısının yeterince içselleştirilememiş olduğunu gösteriyor. Hala da legalite-illegalite ilişkisine dar bakıştan kaynaklanan zayıflıklarımız sözkonusudur.

İllegalite ile gizli örgüt örtüşen kavramlar değillerdir. İllegalite aynı zamanda gizli örgütlülüğü de kapsayan daha geniş bir kavramdır. İllegal bir örgütlenme hiçbir biçimde açık çalışmayı, legal ve yarı-legal araçların etkin ve yaygın bir biçimde kullanılmasını dışlamaz. İşçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde yürüteceğimiz propaganda ve ajitasyon faaliyeti olanaklı olan tüm yasal araç ve imkanlar, her türlü yasal platformlar kullanılarak yürütülmek zorundadır. Politikalarımızı ve taktiklerimizi yığınların önünde, onların bulundukları tüm alanlarda ve platformlarda açıkça savunacağız. Dolayısıyla gizli olan faaliyetin kendisi değildir, burada gizlenmesi gereken örgüttür, örgütsel ilişki ve konumlardır.

Bugün işçilerin belli ileri kesimlerinin liberal reformistlerin etki alanında bulunduğu bilinen bir gerçektir. Düzenin icazet alanında hareket etmenin sağladığı olanaklar üzerinden ileri işçi potansiyeli tahrip edilmektedir. Bu koşullarda açık siyasal çalışmanın etkin ve bilinçli bir biçimde yürütülmesi daha bir önem kazanmaktadır. Sendikalar, demokratik kitle örgütleri, derneklerin işçi komisyonları, işçi evleri, işçi platformları vb. çok değişik olanakları etkin bir biçimde kullanmayan ya da bu tür araç ve olanakları bizzat kendisi yaratmayan bir "gizli örgüt"ün kitleselleşerek kendisini örtebilmesi mümkün değildir. İllegal örgütsel çekirdeklerin gizlenmesinin ötesinde siyasal faaliyetimiz esas olarak açık biçimler üzerinden yürümek zorundadır.

Bir fabrikadaki faaliyetin başlangıç dönemlerinde, çalışmanın henüz oturmamış olduğu bir safhada, kimliğimizin dar bir çevre tarafından bilinmesi doğaldır. Bu ve benzeri özel durumlar dışında fabrikada çalışan işçi yoldaşlarımız devrimci kimlikleri ile hareket etmek durumundadırlar. Örneğin bir sendikalaşma faaliyetine öncülük ediyoruz. İşçilerin önüne genel bir devrimci kimlikle de değil, işçi sınıfının öncüsü olan bir hareketin kimliği ile çıkabilmeliyiz. İşçilerle bir gezi düzenliyoruz, onlara işçi sınıfı devrimcileri olarak hitap edebilmeliyiz. Çok değişik alanlardaki öncü işçiler, sendikacılar bizi bu kimlik üzerinden tanıyabilmeli. "Deşifre" edilmemesi gereken politik kimliğimiz değil örgütümüz, örgütsel ilişkilerimizdir. "Gizli örgüt" ancak bu tür bir açık siyasal çalışmanın sürekliliğini güvenceleyebildiği ölçüde işlevini yerine getirebilir.

Tekstil işkolunda saldırılar yoğunlaşıyor

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu 20'nin üzerinde tekstil fabrikasında binlerce işçi çalışıyor. Bu bölgede Egeli sermayenin yanısıra, İstanbul'da bir çok tekstil fabrikasını elinde bulunduran sermaye gruplarının da yatırımı var. Bunlardan Sun ve Şahinler Holding'i sayabiliriz.

Son bir kaç yıldır kalite çemberleri uygulaması tüm tekstil fabrikalarında yaygınlaşmış durumda. Bu uygulamalarda üretilen malın Avrupa standartları kalitesinde olması hedefleniyor. Bunun yanısıra talebi karşılamak için de yoğun üretim gerçekleştiriliyor.

Egeli kapitalistler kendi içinde rekabetin yanısıra, diğer bazı ülkelerin tekstil sermayesi ile de rekabet içndeler. Bu ülkeler arasında Hindistan, Güney Kore ve dağılan Sovyetler Birliği'ni sayabiliriz. Bu sert rekabetten dünya tekstil işçilerinin payına, daha çok yoksulluk ve sefalet, daha ağır çalışma koşulları düşüyor.

Sermaye üretimi sürekli artırmak için teknolojik gelişmeleri izliyor. Özellikle Almanya ve Japonya, milyonlarca dolarlık tekstil makinalarının ihracatında dünya pazarında önemli bir paya sahip.

Pamuğun işlenmesinden tekstil üretminin en son aşamasına kadar en son teknikler kullanılabiliyor artık. Türkiye'ye gelen Benetton frmasının kapitalisti, Kayseri'de açılan tekstil fabrikası için, "bir kır kentinde ileri teknolojiyle işçlerin çalışmasına hayret ettiğini" belirtiyor. Sermaye İstanbul, İzmir, Bursa'dan sonra, İç Anadolu kentlerine de yayılarak, sözde buradaki işsiz köylüye iş istihdamı sağlıyor. Gerçekte ise asgari ücretin de altında ve en ağır çalışma koşullarında işçi olanağı buluyor.

İzmir'de son üç yılda tekstil alanı genişledi. Çalışanlar çoğunlukla 16-30 yaşlarındaki genç işçilerden oluşuyor. Fabrikalarda Kürt ve Alevi işçiler yoğun olarak çalışıyorlar. İşçilerin oturdukları semtler, Menemen, Çiğli, Cumhuriyet ve Gültepe'dir.

Tekstil sermayedarları önlerindeki beş yıllık dönemde önemli bir mesafe katetme çabasına girdiler. Her fabrikada üretimi, dolayısıyla karı artırmak için, yeni plan ve projeler işçilerin karşısına çıkarılıyor. Bunlar işçilerin aleyhine önlemler. İşten atma ya da sosyal hakların gaspedilmesi olarak kendisini gösteriyor.

Özellikle Japonya'dan örnek aldıkları çalışma sistemi uygulamaya konuluyor. Bunların içinde, işçinin üretimin önemli bir parçası olmasının yanısıra, üretimdeki hataları işçinin kabullenmesi, verimliliği gönüllü olarak artırması isteniyor. Kapitalist işverenin sürekli söylediği şudur: Önce fabrika kazansın ki, sizlere de verelim! Bu nedenle sosyal haklar, ücret talepleri her zaman ikinci planda kalmalıdır!

Bir takım teşviklerle işçiler arasındaki rekabeti körüklemek, birliği ve dayanışmayı parçalamak için prim veya parça başı üretim önplanda tutuluyor.

Birlik ve dayanışma eylemlilik içinde kazanılıyor

Çalıştığım işyerinde de bu tür uygulamalar yapılıyor.

İşveren işçileri bir restorantta topladı. Fabrikada üretime yönelik değişim projeleri anlatıldı. Toplantıda, sürekli olarak, işçi ve işveren elele vererek mutlu bir gelecek yaratacakları aldatmacası vurgulandı. İhracatçılar Derneği'nin başkanlığına seçilen işveren, bir kaç yıl içinde İzmir'de tekstil piyasasında ilk beş sıraya girme hayalleri taşıyor ve bunu, işçileri yoğun bir sömürü ve baskı altında tutarak, sırtlarındaki yükü bir kat daha artırarak gerçekleştirmek istiyor. Bu çerçevede çeşitli demagojilere başvuruyor. Rekabetin sertliğinden, işçi maliyetlerinin arttığından yakınıyor ve utanmadan bunun için

işçileri fedakarlığa çağırıyor.

İşverenin bir diğer demagojisi de, işçiler ne kadar çok üretim yaparsa, fedakarlıkta bulunup işlerine bağlılık gösterirse, ülke o ölçüde kalkınır ve insanların yaşam standartı o ölçüde artmış olur.

İşçinin işinden atıldığı takdirde eziklik duyması gerektiği söyleniyor ve buna Japonya işçisinin işten atıldığında utanç duyduğu örneği veriliyor.

Yeni değişim projesiyle işçilerin aleyhinde birçok değişiklik oldu. Toplantıdan kısa bir süre sonra on işçi işten atıldı. Prim uygulamasında değişiklik yapıldı. Zaten daha önce oldukça yüksek adetler veriliyordu. İşverenin istediği performans tutturulabilirse prim alınabiliyordu. Yeni uygulamada yüzde beş hatalı iş çıkarıldığında prim alınamıyor, Hatalı işler ise, mesai saatinin dışında, paydoslarda, ya da ücret almaksızın fazla mesaiye kalınarak telafi edilecek.

İşçi arkadaşlar pratik süreçlerde değişim projesinin ne anlam ifade ettiğini çok iyi anlamışlardı. İşçilerdeki öfke her geçen gün biraz daha arttı. Kendiliğinden bir hareketlenme yaşandı. Fabrikada primlerin ödenmeyeceği duyumu, işçilerdeki tepkiyi eyleme dönüştürdü. Dikim bölümünde yaklaşık 1,5 saat üretim durduruldu.

Bu durum işletme şefini tedirgin etti. Yapılan konuşmada primlerin bir süre için ödenmeyeceği duyuruldu. Üretilen on bin adet hatalı işin firmayı zor durumda bıraktığı, para alamadıkları belirtildi. İşçi arkadaşlar kararlı olduklarını gösterdiler. İşverenle görüşmeden sonra, primlerin bir kaç gün sonra verilebileceği söylendi.

Daha önce birbirlerine güven duymayan arkadaşlar, eylem içinde ve sonrasında birliği ve dayanışmayı yakalamışlardı.

Önümüzdeki günlerde işçileri yeni tensikatlar bekliyor. Fabrika içindeki duyarlı arkadaşlarla bir komite oluşturup tensikatlara karşı durmayı hedefliyoruz. İşçilerin birbirlerini sahiplenmesi için çalışmak ve kendiliğinden eylemleri örgütlü hale getirmek görevi duruyor önümüzde.

Sendikal çalışmayı başlatmak ve sendikalaşma çalışmasının mücadeledeki önemini, işçi arkadaşlara kavratmak bir başka acil görev.

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

P. Çağlar/Tekstil işçisi
İzmir

Ya burjuva çıkar ilişkileri içinde tükeniş...

(Baştarafı s.19'da)

ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gerekiyordu. Elimden geldiğince bu yönde hareket etmeye çalıştım. Bunu başaramayan ya da bu yönde samimi bir çaba harcamayanlar ise hızla örgütün ve devrimin dışına düşüyordu.

EKİM'i tanıma ve EKİM'de çalışma olanağına sahip bir devrimci için bundan geri duruş, ya devrimciliğin ciddiyetini kavrayamama ya da niyet ve duygularda samimiyetsizlikten öte bir şey değildi. Bunun yaşamdaki karşılığı ise çürüme ve yozlaşma, buna ayak uyduramamaysa bunalım. En "iyi" ihtimalle de geri platformlarda (legal parti-dernek vb.) kendini tatmindi. Bu çevremde de böyle yaşanıyordu.

Devrimci hareket içinde liberal-reformist eğilimlerin iyice boy verdiği ve devrimci mücadelenin nesnel ve öznel süreçlerinin bir çok yönden zorlanmayla yüzyüze olduğu bir dönemde EKİM'e katıldım. Küçük-burjuva kökenden gelen unsurlar için son derece zor ve ancak en kararlı unsurların aşabileceği bir dönemden (tüm eksikliğine rağmen) başarıyla çıktım.

Yaklaşık iki yıldır EKİM saflarında fabrika çalışması içinde yer almaktayım. Bu iki yıla yakın süre boyunca tüm enerjimi örgütümün ihtiyaçları doğrultusunda en verimli şekilde kullanmaya çalıştım. Bunda eksik düştüğüm dönemler oldu. Tüm bu eksikliklerin ancak sınıf devrimciliği kimliğini ete-kemiğe büründürebilme ve sınıfı devrimcileştirme çabası içerisinde aşılabileceğini biliyorum.

Son olarak, omuzuma yüklenecek sorumlulukların ağırlığının bilincinde olarak, örgütümle olan bağlarımın daha ileri bir boyuta taşınmasını talep ediyorum.

K. M.

Küçükçekmece Belediyesi'nde saldırılar sürüyor

Özgücümüze güvenmeli, örgütlenmeliyiz!

Küçükçekmece Belediyesi işçilerine dönük saldırılar artarak devam ediyor. İşçiler dönem dönem bu saldırılara karşı bir takım eylemler ortaya koydular. Ancak genellikle pasif eylemlerdi bunlar. Bu nedenle de hiçbir sonuç alınamadı. Aslında Küçükçekmece Belediyesi işçileri daha ileri mücadelelede yatkın bir pokansiyel taşıyorlar. Ne var ki gerçek bir önderlikten yoksunlar.

İşçiler gelinen yerde sendika yönetiminden umutlarını kesmiş durumdalar. Çünkü bu bürokratlar işçileri oyalamaktan başka bir şey yapmıyorlar. Dahası işçilerin önüne barikat kuruyorlar. İşçiler ne zaman eylem isteseler, sendika yönetimleri işçilerin önüne dikiliyor. En sıradan eylemlere dahi yanaşmıyorlar. Üretimden gelen gücün kullanılması, sokak eylemleri türünden önerilere ise tümüyle karşı çıkıyorlar. Polisin bu tür eylemlere izin vermeyeceğini, saldıracağını, kaldı ki bu tür eylemlerin yasadışı olduğunu, haklı oldukları halde işçileri haksız konuma düşüreceğini söyleyerek işçilerin gözünü korkutmaya çalışıyorlar. Sendikadan bağımsız yapılan eylemleri ise tehdit dolu uyarılarla engelleme yoluna başvuruyorlar.

Bu durumda her şey işyerindeki ileri, öncü işçilere kalıyor. Öncülerin yapması gereken ise, bir an önce işçi tabanını harekete geçirmektir. Vakit geçirmeksizin taban örgütlülükleri yaratılmalıdır. Sendika yönetiminde bir yer kapmak gibi küçük hesaplar buna engel olmamalıdır. Devrimci işçilerin birlikte hareket etmesinin büyük önemi vardır. Bu başarılamadığı koşullarda saldırıları durdurmak mümkün olmayacaktır. Taban örgütlülükleri yaratılarak güçlü bir basınç oluşturulamazsa, sendikacıları harekete geçirmek de başarılamaz. Sendikanın bürokratik yapısını parçalamanın, devrimci işçileri yönetime taşımanın yolu da tabanda örgütlenmekten, birlikte davranma yeteneğini kazanmaktan geçiyor.

Düşününüz ki bir basın açıklamasından dolayı 400 belediye işçisi yargılanıyor. Belediye yönetimi işçileri sermayenin yasalarıyla susturmaya çalışıyor. Oysa asıl yargılanması gereken sermaye ve onun düzenidir. Bütün hırsızların, yağmacıların, eli kanlı çetelerin ellerini kollarını sallayarak gezdiği bir ülkede yaşıyoruz. En doğal haklarımızı savunduğumuz, bunun için biraz olsun sesimizi yükselttiğimiz için yargılanan biz oluyoruz. Buna karşı tepkimizi yükseltmeliydik. Örneğin çalışan 850 işçi ile Adliye'ye kadar yürüyebilir, devletteki mafyalaşmayı, çeteleşmeyi ve haksızlıkları protesto edebilirdik. Ama yapamadık. Ardından bir yeni saldırı daha geldi. Yapılan ikinci basın açıklaması gerekçe gösterilerek işçilerin iki günlük yevmiyeleri kesildi. Bu saldırıya da hiçbir yanıt verilmedi, sessizce sineye çekildi.

Neden? Çünkü örgütsüzdük. Çünkü kendi özgücümüze güvenmedik ve birlikte davranmaya çalışmadık.

Özelleştirme saldırısı devam ediyor. Çalıştığımız işyerinde taşerona verilmemesi gereken işlerin dahi taşerona verildiğini biliyoruz. Belediye işvereninin saldırılarına hergün bir yenisi ekleyeceği kesindir. Sendikanın işlevsizliğine, yönetimin mücadele kaçkınlığına güveniyor. Ama unuttukları birşey var. Küçükçekmece Belediyesi işçileri çok saldırı gördü. Ama her defasında şu veya bu düzeyde mücadele etmesini bildi. Bugün de belli bir mücadele isteğine ve kararlılığına sahipler. Bu önemli bir imkandır. Tüm sorun bu imkanı iyi kullanmaya kalıyor.

Sendikacıların bilinçli bir biçimde körükledikleri, düzen partileri, sermaye medyası ve kaymakamlık-muhtarlık gibi kurum ve kuruluşlardan medet umma eğilimlerine karşı mücadele etmeliyiz. Kendi özgücümüze güvenmeli, birliğimizi pekiştirmeli ve hızla örgütlenmeliyiz. Saldırılara ancak örgütlü gücümüzle karşı koyabiliriz.

Yoldaşların politik özgeçmişlerinden..

Ya burjuva çıkar ilişkileri içinde tükeniş! Ya da mücadeleyle yeniden doğuş!

Sanayi ve tarımın içiçe geçtiği bir bölgede yaşayan emekçi bir aileden gelmekteyim. Ailem temel geçimini tarımdan sağlamasına rağmen, babamın '80'li yılların ortalarına kadar bir fabrikada çalışması nedeniyle, köyümüzdeki diğer yaşıtlarıma göre nispeten daha rahat bir çocukluk dönemi yaşadım. Kendim istemememe rağmen ailemin dayatmasıyla farklı bir ilçede Endüstri Meslek Lisesine başladım ve yurt yaşamıyla tanıştım. Babamın fabrikadan atılması ve ailemin ekonomik durumunun çöküntüye uğraması da aynı dönemde gerçekleşince, onlar da peşimden bu ilçeye taşındılar.

Kırdan kente göçü yaşayan çoğu emekçi gibi yeni ve daha iyi yaşam hayali kuran ailemin bunun hayalden öteye gidemeyeceğini anlaması ise uzun sürmedi. Çok kısa bir süre içinde tamamen mülksüzleşen ve daha da yoksullaşan ailem, o günden bugüne, tarla işçiliğinden tarıma dayalı üretim yapan fabrikalara, hamallıktan temizlikçiliğe kadar bir çok işte çalışarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Ben de lise yıllarında, okul dönemi döner sermayede, yaz döneminde de bölümümle ilgili üretim yapan küçük atölyelerde çalışarak, ailemin benden kaynaklı yüklerini hafifletmeye çalıştım.

Pek parlak bir öğrenci olmamama rağmen 1990 yılında "hatırı sayılır" bir üniversitenin teknik eğitim veren bir fakültesini kazandım. Dinsel gericiliğin hakimiyetinde olan üniversitede benimle aynı sosyal kökenden gelen (Türk-Sünni) öğrencilerin çoğunlukta olmasına ve ilk başlarda onlarla hemen hemen aynı eğilimleri taşımama rağmen, değişen küçük-burjuva özlem ve alışkanlıklarıma cevap vermemesi nedeniyle, çevremden ve üniversiteden uzaklaşmaya başladım.

İçinde yer aldığım sosyal çevrenin dışına çıkmak için gösterdiğim çaba (ilk başlarda farklı arayışların ürünü olsa ve bunu amaçlamasa da), bir takım rastlantılar sonucunda devrimcilerle tanışmamı sağladı. Bir anda kendimi alışılmışlığın dışında doğal ve samimi bir çevrenin içinde bulmam, kısa sürede kaynaşmamı, çok geçmeden de kendimi "devrimci" tanımı içerisinde ifade etmeye başlamamı getirdi. Fakat bu yöneliş ilk başlarda elbette duygusal bir yakınlaşmadan öteye geçmedi. Bana, benim sorunlarıma karşı gösterilen samimi ilgi, paylaşmacılık vb. beni devrimcilere yaklaştıran en önemli sebepti.

Eylem-gece gibi etkinliklere katılım, roman-anı türü kitapları okumaya başlayışım politikleşmemde belli bir gelişim sağlasa da, sürecin bunlarla sınırlı kalması gelişimin tek yönlü ve eksikli oluşmasını getiriyordu. Öte yandan bunun teorik-pratik anlamda beslenememesi, bilgilenmemin yoldaşların deneyim ve birikimlerinin sözlü aktarımından ibaret olması, yoldaşlarımı gözümde kat kat büyütmeme ve köksüz gelişim nedeniyle bir bakıma onları taklit etmeme neden oluyordu.

Böyle bir dönemin sonunda, EKİM'le tanışmam daha yeniyken, devrimci harekete yükselen tasfiyeci dalganın EKİM'e yansıması daha çok benim bulunduğum ilde ortaya çıktı ve EKİM'den "ayrıldık".

Kendisini EKİM "eleştirisi" üzerinden var etmeye çalışan, örgütsel şekillenişini bir türlü oturtamayan, öte yandan önüne her alanda EKİM'i aşma ve partileşme hedefi koyan bu çevrenin içinde uzunca bir süre (kendi ömrü kadar) kaldım. Genelde içe kapalı, güç olamamanın, hatta güç olmak için (bir-iki dağıtım faaliyeti dışında) hiçbir çaba harcayamamanın (Aynı zamanda EKİM'i aşamamanın!) sancılarıyla yaşanan bu süreç, çevrenin üzerinde durduğu küçük-burjuva kaygan zeminin de yardımıyla, legal partilerden biriyle girişilen kısa süreli pazarlıklar sonucunda kendisini dağıtmasıyla son buldu.

Bu çevrenin dağılmasının ardından kendimi sol eğilimli bir arkadaş grubu içinde buldum.

Benim için asıl zorluk bundan sonra başlamıştı. Geçmiş dönemde fark edilmeyen ya da üstü örtülen bir dizi zaaf bu dönemle birlikte su yüzüne çıktı. Sorunlar karşısında yanlız kalmamı, başkalarına bağımlılık ve özgüvenden yoksunluk koşulları da hızla gerilememi getirdi. Geçmişte gözümde büyüttüğüm yoldaşların (bunun son derece normal olmasına rağmen) çok kısa bir sürede "yeni yaşamlarına" ayak uydurmalarının üzerimde yarattığı olumsuz etki de çöküşü hızlandırıyordu.

Bir yanda (bilimsel sosyalizmi tam anlamıyla bilince çıkaramama rağmen) geçmiş 2-3 yılın kazandırmış olduğu devrimci alışkanlıkları terk edememe, diğer yanda bireysel kurtuluş çabaları. Bir taraftan düzen dışında kalma gayreti (askere gitmeme, aileden uzaklaşma vb.), diğer taraftan ticaret adamlığına soyunarak düzen içinde tutunma çabası.

Bu dönemde "örgütsüz insan kişiliksiz insandır" sözünün doğruluğunun hem kendi hem de geçmişte peşinden gittiğim diğer insanların üzerinden binlerce kez kanıtlandığını gördüm.

Bu çelişkiler yumağı içinde bir süre yaşadıktan sonra benimle aynı durumda olan bir grup arkadaşımla birlikte "devrimci olarak kalma" ve bu doğrultuda çalışma kararı aldık. Bunun için ilk önce bir eğitim grubu kurduk. El yordamıyla da olsa belirlediğimiz konular ve kitaplar üzerinden eğitim çalışmalarımızı sürdürdük. Bu çalışmayı bir dönem (Ekim Devrimi'nin yıl dönümünde) gerçekleştirdiğimiz afişleme ve eylemlere imzasız pankartlarla katılımla beslememiz, belli bir dinamizm kazanmamızı sağladı.

Ben kalıcı ve sağlam bir örgütlülüğün olmadığı koşullarda bu durumunda çok uzun sürmeyeceğini görebilmekteydim. Bu ihtiyaçtan dolayı benim ve bir başka yoldaşın önerisiyle eğitim çalışmalarında Marksizm-Leninizm'in temel kavramlarını işlemekten çok Türkiye sol hareketini oluşturan oluşumların başlıca temsilcilerini incelemeye başladık ve bir arada olma nedenimiz olan "devrimci kalabilmenin" ancak devrimci bir yapı içerisinde yer almakla mümkün olabileceğini kavramaya/kavratmaya çalıştık. Kısa sürede yaşanan bu gelişmede büyük Gazi halk direnişinin etkisi hiç de küçük değildi. Yönümüzün devrimci harekete dönmesinin belki de en büyük nedeni Gazi direnişinin yarattığı politik etkiydi.

Grubun ortak kararı sonucunda iki ayrı akımın temsilcileri olan (hepimizin üzerinde her ikisinin de belli bir etkisi vardı) EKİM ve SİP'i araştırmaya, bu araştırma sürecini aynı zamanda bir arınma sürecine dönüştürmeye çalıştık. SİP'in çok çabuk geçildiği bu süreç, aslında bir bakıma daha önceki süreçte EKİM'i olumsuzlama anlamında bize enjekte edilen fikirlerin EKİM'in edinebileceğimiz mevcut yayınları üzerinden çürütülmesi biçiminde yaşandı. Nesnellikten tamamen uzak br takım öznel kaygıların özel bir çabayla (bunun teorik dayanağını da oluşturmaya çalışarak) bize sunulmasından öteye geçemeyen nedenlere dayalı olumsuzlukları aşmamız pek zor olmadı.

Bundan sonra geriye kalan en önemli şey EKİM'le somut bağın kurulmasıydı. Bu bağ kısa sürede kuruldu. Aynı dönemde EKİM'in 3. Genel Konferans bildirgesinin yayınlandığı 119. sayıyla, *Ekim*'le de tanışmış olduk. EKİM'i gerçek anlamda tanımaya başlamamız ise, bundan sonra gelişen bütünleşme/dönüşüm sürecinde gerçekleşti. Daha önce yaşadığım ve EKİM'i tanıdığımı-kavradığımı sandığım süreçte sadece EKİM'in etrafında dolaştığımı, yalnızca geçmişten bu yana taşıdığım sorulara yanıt aramaktan öteye geçemediğimi gördüm. EKİM'in farkının salt sosyalist devrim perspektifi ve illegal konumlanışa verdiği önemden ibaret olmadığını görmem için elbette öncelikle EKİM'i yaşamam gerekiyordu. Böyle de oldu. EKİM içinde çalıştıkça EKİM'i daha iyi tanıyor, aynı zamanda Ekimciliğin sandığımdan daha zor ve ağır olduğunu görüyordum.

Daha önceki süreçlerde küçük-burjuva kimliği ezmeye gerek duymadan devrimci bir yaşam sürdürülebiliniyor ya da sürdürüldüğü sanılıyordu. (Elbette küçük-burjuva kimlikle küçük-burjuva devrimciliği çelişmiyor, hatta birbirini tamamlıyordu.) Komünist harekete katıldığımda elbette bu gerilikleri de beraberimde getirmiştim. Fakat bu zaaflar kısa sürede açığa çıkarıldı ve giderilmesi yönünde adımlar atıldı. Bunun için öncelikle yaşamın acımasız belirleyiciliği karşısında devrimci bir konumlanış, geçmiş alışkanlıkların, gerileticı ilişkilerin terki ve günlük yaşamın örgütün

(Devamı s. 16'da)

Okurlardan / Yoldaşlardan...

İnsanca yaşam koşullarına sosyalizmle ulaşacağız

Kürdistan'dan göç etmek ya da köyle bağlarını koparmak zorunda kalan yoksul emekçilerin kentlere akını, beraberinde, gecekondu semtlerinin büyümesini ve yenilerinin eklenmesin getiriyor.

Özellikle Kürdistan'da yürütülen kirli savaş Kürt yoksul köylülüğünü büyük kentlerin gecekondularına itiyor. Fakat bu da onlar için kurtuluş olmuyor. Devletin baskı ve terörü metropol varoşlarında da yoğun bir biçimde sürüyor. Ev baskınları, gözaltılar, işkenceler buralarda da yakalarını bırakmıyor. Dahası, varlarını-yoklarını yatırarak yaptıkları gecekonduları başlarına yıkılıyor.

Belediyelerin imar planına aykırıdır, devletin hazine arazileri kullanılıyor bahanesiyle, dozerli yıkım ekipleri bu yoksul insanların bin bir güçlüklerle yaptıkları evlerini yerle bir ediyorlar. Bu saldırı Kürt-Alevi semtlerinde daha yoğun yaşanıyor. Zaman zaman halk militan bir karşı koyuşla bu saldırılara dirense de, asker ve polis şiddetiyle sonuçta geri püskürtülüyor.

İzmir Büyük Şehir Belediye Başkanı Burhan Özfatura, gecekondu halkına yönelen, "rant düzeni kurulmuş, arazi hırsızlığı yüz kızartıcı bir suçtur; bu suçu işleyen seçme ve seçilme hakkını kullanmamalıdır; gecekondu bir hırsızlık olayıdır" sözleriyle yoksul emekçi insanları açıkça hırsızlıkla suçluyor. Oysa gerçek hırsız ve yağmacılar, sermayenin uşağı Burhan Özfatura ve onun gibileridir. Bunların tümü da emekçilerin alınterleriyle yaratılan zenginliklerin üzerine çöreklenmişlerdir. Boş hazine arazilerini çok ucuz fiyatlarla mütaahhitlere ve rantçılara peşkeş çekenler onlardır. Devlet kurumlarının köşebaşlarını tutan kontr-gerilla çeteleri, eroin ve silah kaçakçısı devlet görevlileri, katil bakanlar, milletvekilleri ve benzerleridir asıl hırsızlar. Bunların tümü de emekçi halkın sırtından yaşayan asalaklardır. Kısacası, soyguncu ve yağmacı olan bu düzenin kendisidir. Gecekondulara saldırmanın gerekçesi olarak kullandıkları "arazi mafyası"nı da yine bizzat bu düzenin kendisi üretmektedir.

Belediyeler, imar planına uygun olmadığı gerekçesiyle emekçi halkın binbir zorlukla yaptığı evlerini başlarına yıkma pervasızlığı gösteriyorlar. Ama öte yandan yine aynı belediyeler, doğanın katledilmesi pahasına, kentlerin en güzel yerlerinde burjuvaların beton yapılarının mantar gibi bitmesine izin veriyorlar. Hazine arazilerini de son derece ucuz fiyatlarla konut kooperatiflerine satıyorlar. Bu konutlara sahip olanlar ise, daha çok asker, polis, küçük-burjuva ya da rant üzerinden gelir sağlayan asalaklardan başkaları değildir. İşçi ve emekçiler için ise, bu tür bir konuta sahibi olmak artık bir hayal olduğu gibi, en sağlıksız koşullarda yaşadığı gecekondusuna bile büyük bir pervasızlıkla saldırılmaktadır.

Belediyeler gecekondularda yaşayan emekçi halkı adeta cezalandırmaktadırlar. Buralara doğru dürüst altyapı hizmeti götürülmemektedir. Yol, su, kanalizasyon, elektrik vb. pek çok sorun çözümsüz bırakılmaktadır. Açıktan akan lağım suları etrafa mikrop saçmakta, salgın hastalıklara yol açmaktadır.

Sermaye düzeni egemenliğini sürdürdüğü sürece, gecekondulara yönelik saldırılar da sürecektir. Yoksulluk ve sefalet düzeni ortadan kaldırılmadıkça konut sorununun çözümü de mümkün olamayacaktır. Her bakımdan insanca yaşam koşullarına işçi-emekçi iktidarı demek olan sosyalizm ile ulaşabileceğiz.

Pınar Işık/İzmir

Mücadele içinde gelişeceğim

Yaklaşık oniki yıllık işçiyim. İşçilik yapmadan önce ev kızıydım. İstanbul'a geldiğimizde kapitalizmin bu kadar barbarca insanları sömürüp tükettiğinin farkında değildim. Her ne kadar yoksul bir ailenin çocuğu olarak yetiştiysem de, işçilik yapmak bütün hayatımı değiştirdi. Tabi bunda sosyal-demokrat bir ailem olmasının payı büyük. İlk olarak metal işkolunda çalıştım. İşyeri sendikalı olmasına rağmen temsilcilerin ve sendikanın pasifliği işçileri köleleşmekten kurtaramıyordu. Yaklaşık bir buçuk yıl çalıştıktan sonra işin ağırlığına dayanamadım. Çıkışımı aldım.

Bir başka metal işkolunda işe başladım. Zaten ilk politik eylemi burada yaşadım. Yaklaşık iki yıl çalıştıktan sonra kapı önüne konduk. 15 gün boyunca tazminatlarımızı almadan işyeri önünde eylem yaptık. Biz dışardayken, içerde de üretim sıfıra düşmüştü. Ama hain sendika ağaları bizi sattı. Bize tazminatlarımızı almamızı, yoksa işin daha kötüye gideceğini söylediler. Bizde almak zorunda kaldık. 6 ay sonra işyerindeki tüm sendikalı işçiler işten atıldı ve sendika tasfiye edildi.

Daha sonra da tekstil işkolunda çalışmaya başladım. Artık yavaş yavaş birşeylerin değişmesi gerektiğine, bu düzenin böyle gitmesinin mümkün olamayacağını anladım. Ama ne yapılması gerektiğini bilemiyorduk. İlk olarak 1991 3 Ocak eyleminde İşçi Birliği'yle tanıştık. 3 Ocak eyleminin ertesi günü işten atıldık. İlk devrimci (sözde) mücadeleyle böylece başlamış olduk. Daha sonra İşçi Birliği ile birlikte çalışmaya başladım. Devrimci mücadele uğruna birçok şeyden vazgeçmeme rağmen İşçi Birliği beni tatmin etmedi. Çünkü işçileri politikleştirmek gibi bir dertleri yoktu. Bu yüzden de istediğim gibi mücadele edemedim. Sadece verilen görevleri yerine getiriyordum. Daha sonra da çok kötü bir kopuş yaşadık. Bundan sonra iki yıl devrimcilerden uzak kalmaya çalıştım. Taki EKİM'ci yoldaşlarla tanışıncaya kadar. Bir süre EKİM'in yayınlarını takip ettim. Okudukça yalnız ve çaresiz olmadığımı devrimci, mücadeleden uzak durmakla hata ettiğimi anladım. Çünkü ben bir işçiydim. Sınıfın bir parçasıydım. Sosyalist bir devrim gerçekleşmeden ne kendi yaşamım, ne de sınıfımın yaşamı değişmeyecekti. Bu durumda yapacağım tek şey vardı. Kendimi geliştirip, sınıfın içerisinde, sınıfımla birlikte kapitalizme karşı mücadele etmek.

EKİM'in bir şans olduğuna inanıyorum. Bende EKİM'ci yoldaşlar gibi, çalıştığım işyerinde propaganda ve ajitasyon yapmak, eylem örgütlemek ve EKİM içerisinde daha fazla yer almak istiyorum. Bunun ilk adımlarını da attım. EKİM'in ideolojik görüşlerini savunuyor, işçilere devrimin propagandasını yapmaya çalıştım. Birçok arkadaşa Tekstil İşçileri Bültenini verdim. Onlarla tartıştıkça işçiler bana hak vermeye başlamıştı. Şanssız bir olayla işyerini bırakmak zorunda kaldım. Şu anda dışardan müdahale etmeye çalışıyorum.

Marks'ın ve Lenin'in kitaplarını okuyorum Teorik kitapların yanısıra roman okuyorum ve sosyalist basını takip etmeye çalışıyorum. Şu anda en önemli eksiğim teorik birikimim. Pratikte zaten birçok şeyi yaşayarak öğrendim. Bu pratiği teorik birikimle takviye etmek gerekiyor. Mümkün olduğu ölçüde bunu yapmaya çalışıyorum

Ama artık hiçbir şeyin mücadelemi kesintiye uğratmasına izin vermeyeceğim. Türkiye işçi sınıfı ve kardeş Kürt halkının mücadelesinin yanında yer almak istiyorum. Ekimci yoldaşların bana bu konuda yardımcı olacaklarını biliyorum. Mücadele içinde yer aldıkça gelişeceğimi, bunun ise beni partiye yaklaştıracağını düşünüyorum. Partili bir mücadele için hazırlanıyorum.

D. A./İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

"Bitmeyen Kavga"

Hayatın yeşil ağacını görmeyi başarmalıyız!

Kavga bir gün mutlaka bitecek. Buna şüphe yok. Ama kavgasız bir dünyada yaşamak istiyorsak, kavgayı öğrenmeliyiz önce. Çivi, çiviyi söker. Proletarya da burjuvaziyi alaşağı eder, tarihin çöplüğüne atar. İnsanlık tarihi sınıf savaşımlarının tarihiyse eğer, onun birikimini süzerek kendi kavgamızda değerlendirmek zorundayız.

Bitmeyen Kavga'dan söz ediyoruz. **John Steinbeck**'in en çok sevilen, dünya klasikleri arasındaki yerini hak eden eserinden... Yoldaşlarımızın büyük çoğunluğu bu romanı yakından tanır. Ama asıl konumuz romanın örgütçü kadroya yönelik tahlilleridir.

Örgüt bir toplam olarak düşünüldüğünde, yoldaşlık temel bir kriterdir. Ama aynı zamanda örgüt yeteneklerin eşitsizliğinin toplamıdır. Çocukluğu küçük işletmelerde geçen herkes, usta çırak ilişkisini iyi bilir. 'Mac' gibi bir ustayla 'Jim' gibi proleter kökenli bir devrimcinin "kavga" süreci içindeki ilişkisi ve gelişimi oldukça öğreticidir. Öğreten öğrenir; öğrenen dönüşür. 'İhtiyar Dan'ın gevezeliklerine tahammül gösterebilmek, ama küçücük nüveleri değerlendirmek için 'Jim' oldukça çabalar. Ama yöneten, yol gösteren 'Mac'tir. Diplomasını almakta acele eden 'Jim'e öyle kolayından 'pabuç' bırakmaz. Zamanla Mac'ın davranışları, yetenekleri, deneyimleri, Jim'e süzülmeye başlar. Çırak olunmadan usta olunmayacağı gibi, usta olmadan da çıraklar yetiştirilemez.

Komünist bir örgütçü ile yetenekli bir tiyatro sanatçısı bazı bakımlardan birbirine çok benzer. Gözlem yeteneği her iki meslekte de ortaktır. Eldeki malzemeyi kullanmak da gözlemin sonucudur. Gözlem yeteneği olmayan ne bir tiyatrocu, ne de komünist bir örgütçü olabilir. Mac'i bunun için öğrenmeliyiz. Özellikle küçük-burjuva kökenli yoldaşların ideolojik netlik ve tavizsizlik adına kimi tutumları yaşamın pratiğinde olumsuz sonuçlara yol açıyor. Bu kendisini pratik yaşamın zenginliklerini gözlemleme ve yaratıcı tarzda kullanma konusunda devrimci mücadelenin biriktirdiği zenginliklere sırtını dönmekte gösteriliyor. "İlkeli" olayım derken, "derya içinde olup deryayı bilmeyenler"in durumuna düştüğünü hiç fark etmiyor.

Mac'ın gözlemleme ve dönüştürme yeteneği içselleşmiştir. İşçileri ayağa kaldırmak, tek vücut davranmasını sağlayabilmek için bir çok taktiği kullanmakta beceriklidir. İşçi sınıfını bir deve benzetmesi boşuna değildir. Hatta komünistlerin bile korkması gerektiği bir deve. Bu devin gücünden kimi zaman kendisi de korkar.

Belki hiçbir doğum olayına tanık olmamıştır, ama yeri gelir operatör bir doktor kesilir, kadının doğurmasına yardım ederKimi zaman grevci işçilere yer bulmakta zorlanırken, oğlundan çok köpeğini seven bir adamın oğlundan çok köpeğiyle ilgilenir özellikle. Mac'in en önemli özelliği ise, kendisini işçilerin yerine koymadan, önderlik yeteneği olan doğal işçiler aracılığıyla faaliyeti yürütmesidir. Bütün işleri o yapar; ama ortalıkta 'London' vardır. Ölünün kendisinden bile yaralanmayı bilir.

Komünist bir militan teori ile pratiği yaratıcı bir biçimde birleştirmesini bilmek zorundadır. Teorinin griliği üzerinden gerçek yaşama bakanlar, yaşamı kavrama, çözümleme, müdahale etme ve dönüştürme yeteneği gösteremezler. Yaşamın yeşil ağacının binbir tonunu, ayrıntılarını göremeyenlerın, onun zenginliğini kavrayamayanların pratiği, teorinin kurbanı olur.

Ayrıntıların önemini anlamayan, kavramayan ve yaşamayan bir sınıf devrimcisi, "zorunluklar dünyası"ndan "özgürlükler dünyası"na geçmeyi başaramaz. Örgütçü militanın ***Bitmeyen Kavga***'yı bu yaklaşımla okumasında yarar var..

Yaşar ŞENER

uyanmamış dev kitlesi, burjuvazinin peşinde ve milliyetçi önyargıların cazibesi altında "körce", el yordamıyla yürüyor. Bir yandan savaşın görülmedik dehşeti ve sıkıntısı, pahalılık, mahvoluş, sefalet ve açlıkla devrime itiliyor, öte yandan adım başında bakışlarını ***geriye,*** anavatan savunması düşüncesine ya da Rusya'nın devlet bütünlüğü düşüncesine, ya da kapitalizmi yenilgiye uğratmadan Çarlık ve Almanya üzerinde zafer sayesinde küçük-köylü refahı düşüncesine çeviriyor.

Küçük-burjuvazinin, küçük köylünün bu yalpalamaları tesadüf değil, ekonomik durumun kaçınılmaz sonucudur. Bu "acı" fakat apaçık ortada olan durumu görmezden gelmek aptallıktır; kedini ve halkı aldatmamak, sosyal-demokrat proletaryanın devrimci partisini zayıflatmamak ve güçsüz kılmamak için bunu anlamak ve mevcut ***politik akım ve gruplar*** içinde izini sürmek gerekir. Proletarya, partisinin küçük-burjuvazi gibi yalpalanmasına izin verirse, kendisini güçsüzlüğe mahkum etmiş olur. Proletarya görevini, ancak büyük hedefine yalpalamadan atılabildiğinde ve küçük-burjuvaziyi, küçük-burjuvazi sağa kaydığında ona hatalarından öğrenme olanağı vererek ileriye itmeyi ve hayat küçük-burjuvaziye sola gitmeyi dayattığında onun bütün güçlerinden hücum için yararlanabildiğinde yerine getirebilecektir.

Trudovikler, Sosyal-Devrimciler, Tasfiyeciler -"ÖK'cılar"- bunlar, Rusya'da küçük-burjuvazinin çeşitli grupları, unsurları ve kesimleriyle bağlarını kanıtlamış ve lafta en aşırı devrimcilikten gerçekte şovenist Halkçı Sosyalistlerle ya da "Naşa Zarya" ile ittifak kurmaya kadar nasıl yalpaladıklarını gözler önüne seren, son on yıllarda tamamen billurlaşmış politik akımlardır. Böylece örneğin 3 Eylül 1915'te ÖK'nın yurtdışında bulunan beş sekreteri, oportünizm ve sosyal-şovenizm üzerine tek sözün edilmediği, buna karşılık (içsavaş şiarına karşı bir yıllık mücadelenin ardından!) Alman ordusunun gerisinde "ayaklanma"nın konu edildiği ve Kadetler tarafından 1905 yılında çok fazla övülen "savaşın sona erdirilmesi" ve otokratik sistemin (3 Haziran sisteminin) ortadan kaldırılması için "Kurucu Meclis" şiarının atıldığı, proletaryanın görevleri üzerine bir bildiri çıkardılar!! Kim devrimin başarısı için proletarya partisinin bu küçük-burjuva akımlardan tamamen ayrılmasının zorunlu olduğunu anlamıyorsa, o sosyal-demokrat adını boşuna taşıyor demektir.

Hayır, Rusya'da, özellikle yenilginin hız kazandırdığı -"bozgunculuk"a karşı olanların alacalı bohçası bunu kabul etmekten korkuyor- devrimci kriz karşısında, proletaryanın görevini eskiden olduğu gibi oportünistlere ve şovenistlere karşı mücadele oluşturacaktır; bu mücadele olmadan kitlelerin devrimci bilincini geliştirmek imkansızdır. Kitle hareketinin yardımına devrimin net şiarlarıyla koşmak da proletaryanın görevi olacaktır. Kurucu Meclis değil, monarşinin yıkılması, cumhuriyetin kurulması, büyük toprak mülkiyetine el konması ve sekiz saatlik işgünü- bunlar eskiden olduğu gibi, sosyal-demokrat proletaryanın şiarları, Partimizin şiarları olacaktır. Ve bununla kopmaz bağ içinde Partimiz eyleminde, propaganda ve ajitasyonunda, işçi sınıfının bütün açıklamalarında ayrım çizgisi çekmek ve sosyalizmin görevlerini, burjuvazinin (Plehanov ve Kautsky'ninki de dahil) şovenizminin görevlerinin karşısına koymak için, eskiden olduğu gibi, emperyalist savaşı içsavaşa dönüştürme, yani Batı'da sosyalist devrim şiarını atacaktır.

Savaşın dersleri, hasımlarımızı bile, gerek "bozgunculuk" bakış açısını gerekse de Alman militaristlerinin "gerisinde ayaklanma" şiarını, yani içsavaş şiarını kabul etmeye zorlamaktadır. Başlangıçta bunu cafcaflı laflar biçiminde bir bildiriyle, fakat daha sonra daha ciddi ve daha düşünülüp taşınılmış bir biçimde yaptılar. Görüldüğü gibi, savaşın dersleri, bizim ta savaşın başından beri açıkladığımız şeyi kafalarına kazıyor. Rusya'nın yenilgisinin ehvenişer olduğu görülmüştür, çünkü bu yenilgi, devrimci krizi çok büyük bir şekilde ilerletmiş, milyonları, on milyonları, yüz milyonları harekete geçirmiştir. Ve Rusya'da devrimci kriz, emperyalist savaş koşulları altında, düşünceleri, halklar için tek kurtuluş yolu düşüncesine çekmek zorundaydı: Alman ordusunun "gerisinde ayaklanma" düşüncesi, yani bütün savaşan ülkelerde içsavaş düşüncesi.

Yaşam öğretiyor. Yaşam, Rusya'nın yenilgisinden geçerek, bu devrimle bağıntılı olarak Avrupa'da içsavaşa gidiyor. Yaşam bu yolu tuttu, ve Rusya'da yaşamın öğrettiği ve Partiyi doğrulayan derslerden yeni güç alan devrimci proletaryanın partisi, daha büyük bir enerjiyle onun gösterdiği yolda yürümeye devam edecektir.

Ekim 1915

Seçme Eserler, Cilt: 5, s.160-164

Rusya'nın yenilgisi ve devrimci kriz

V.İ.LENİN

Duma içinde liberallerin, Oktobristlerin ve milliyetçilerin oluşturduğu bir muhalefet blokunun kurulmasına yanıt olarak 4. Duma'nın "dağıtılması" Rusya'da devrimci krizin en belirgin biçimde öne çıkan tezahürlerinden biridir. Çarlık monarşisi ordularının yenilgisi, proletarya içinde grev hareketi ve devrimci hareketin büyümesi, bir reformlar programı temelinde Çarlıkla anlaşma yapmak üzere liberallerle Oktobristlerin blok kurması ve Almanya'yı yenilgiye uğratmak için sanayiinin seferber edilmesi. Savaşın birinci yılının sonunda olaylar dizisi ve olayların bağıntısı budur.

Rusya'da devrimci krizin varlığını artık herkes görüyor, fakat onun anlamını ve bundan çıkan proletaryanın görevlerini herkes doğru anlamıyor.

Tarih tekerrür ediyor gibi: 1905'de olduğu gibi, yine bir savaş, Çarlığın ülkeyi, kesin ve açık fetih amaçları için, haydutça ve gerici amaçlar için soktuğu bir savaş. Savaşta yine yenilgi ve bu yenilginin hız kazandırdığı devrimci kriz. Yine liberal burjuvazi -hatta bu kez muhafazakar burjuvazi ve çiftlik sahiplerinin en geniş kesimleriyle birlikte- bir reformlar ve Çarlıkla anlaşma programı öne sürüyor. Tıpkı 1905 yazında Buligin Duması'ndan önce, ya da 1906 yazında 1. Duma'nın dağıtılmasından sonra olduğu gibi.

Fakat aslında buradaki büyük fark, savaşın, bu kez tüm Avrupa'yı, güçlü sosyalist kitle hareketlerinin mevcut olduğu bütün ileri ülkeleri kapsamış olmasıdır. Emperyalist savaş Rusya'daki devrimci krizi, Batıda gelişen proleter, sosyalist devrimle birleştirmiştir. Bu bağ öylesine dolaysızdır ki, şu ya da bu ülkede devrimci görevlerin hiçbir tekil çözümü mümkün değildir. Rusya'da burjuva-demokratik devrim bugün artık Batı'daki sosyalist devrimin sadece önsözü değil, aynı zamanda ayrılmaz bir bileşenidir.

Batı'da proleter devrimi ateşlemek için Rusya'da burjuva devrimini sonuna kadar götürmek -1905 yılında proletaryanın önündeki görev buydu. 1915 yılında bu görevin ikinci bölümü öyle güncel hale gelmiştir ki, görevin birinci bölümüyle aynı zamanda gündemdedir. Rusya'da daha yeni, daha yüksek, daha gelişmiş ve daha karmaşık uluslararası ilişkiler temelinde, yeni politik bir ayrımlaşma ortaya çıkmıştır. Bu, devrimi, Almanya'yı yenilgiye uğratmak amacıyla isteyen şovenist devrimcilerle, Rusya'da devrimi, Batı'da proleter devrim yararına ve eşzamanlı olarak isteyen proleter enternasyonalist devrimciler arasındaki yeni ayrımlaşmadır. Bu yeni ayrımlaşma, Rusya'da meselenin özü itibarıyla, bir yanda kent ve kır küçük-burjuvazisi ile, öte yanda sosyalist proletarya arasındaki ayrımlaşmadır. Bu yeni ayrımlaşmayı iyice bilmek gerekir, çünkü Marksistlerin, yani bütün bilinçli sosyal-demokratların yaklaşan devrim karşısında birinci görevi, ***çeşitli sınıfların*** konumunu kavramak, bir bütün olarak taktik ve ilkesel sorunları çeşitli sınıfların konumundaki farklara dayandırmaktır.

Devrimci darkafalıların şu yaygın düşüncesinden daha yavan, daha aşağılık ve daha tehlikeli hiçbir şey yoktur: başlayan devrimde önümüzdeki ortak görevleri "dikkate alarak" ayrımları "unutmak". Eğer biri için 1905-1914 arasındaki on yılın deneyimleri bu düşüncenin ne kadar aptalca olduğunu kanıtlamadıysa, o devrim açısından tamamen yitirilmiştir. Kim bugün hangi sınıfların şu ya da bu devrimci programı savunmaya yetenekli olduğunu ve savunduğunu ***kanıtlamış olduğunu*** tahlil etmeden devrimci sözcükleri haykırmakla yetiniyorsa, o aslında "devrimci" Krustalyov, Aladyin, Aleksinski'lerden farklı değildir.

Monarşinin ve derebeyi çiftlik sahiplerinin tavrı açıktır: Rusya'yı liberal burjuvaziye "teslim etmemek"; bunun yerine Alman burjuvazisi ile uzlaşmak. Liberal burjuvazinin tavrı da herkese açıktır: Ürkmüş monarşiden tavizler koparmak ve iktidarın burjuvaziyle paylaşılmasını elde etmek için, yenilgiden ve yükselen devrimden yararlanmak. Devrimi sonuna kadar götürmeye ve hükümetle burjuvazinin içinde bulunduğu zorluklardan ve yalpalanmalardan yaralanmaya çalışan devrimci proletaryanın da tavrı açıktır. Küçük-burjuvazi, yani Rusya'nın henüz

(Devamı s.23'te)